

1 P: Gospodine generale, slažete li se da je 1984., nakon incidenata sa
2 NATO-om, odnos srpskih vojnika, pa i civilnih autoriteta, ipak ostao korektan u
3 odnosu na Ujedinjene nacije?

4 O: Koliko se ja sjećam, s bosanskim Srbima postalo je jako teško nakon
5 ljeta 1994. i Srbi ni na koji način nisu postupali u skladu sa sporazumom o
6 potpunome i slobodnom kretanju konvoja.

7 Oprostite, možete li mi uključiti lijevi monitor, tako da vidim sliku,
8 odnosno transkript, zato što ne vidim.

9 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da, svakako. Sad ćemo Vam pomoći.

10 SVEDOK: [simultani prevod] Hvala.

11 G. KARADŽIĆ: U Vašoj knjizi, na strani 161, Vi ste potvrdili da bosanski
12 Srbi nisu nameravali da uzmu Goražde, a to potvrđuje i onaj moj razgovor koji je
13 Mladić zabeležio u dnevniku, da smo uzeli više nego što smo trebal... što smo
14 nameravali, i da je naš cilj bio da onemogućimo napade iz Goražda. Ja sada
15 govorim o teškoćama između UNPROFOR-a i srpske vojske, odnosno srpske strane,
16 nakon bombardovanja u Goraždu. Slažete li se da, bez obzira na razloge i na
17 krizu, odnos prema Vama i Vašim vojnicima ostao ipak korektan?

18 O: Ne, s tim se ne slažem.

19 P: Dobro, pogledajmo onda šta ste izjavili u Vašoj izjavi od 24. maja
20 1995. godine, na strani 7. To je ERN 1044-297: [simultani prevod] "Uslijed
21 zračnih udara, snage UN-a bile su zarobljene, odnosno pripadnici UN-a, zbog
22 simboličnih, a ne iz zlobnih razloga."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [na B/H/S-u] *Witness*... E, i kaže se da Vi niste bi... brinuli za njihovu...
2 za njihovu bezbjednost. A evo te izjave kad dajete već:

3 [simultani prevod] "Mislio sam da su ti pripadnici UN-a bili zarobljeni
4 zbog simboličnih ra- "

5 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Oprostite, molim Vas.

6 Gospođo Edgerton?

7 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Tako da se general može snaći, to se
8 nalazi u paragrafu 90 njegove pisane izjave koja je bila predložena u spis.

9 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala Vam, gospođo Edgerton, ovo je bilo
10 jako ljubazno.

11 OPTUŽENI: *During* -

12 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Nastavite.

13 OPTUŽENI: [simultani prevod] "U vrijeme krize kompjuter se zaglavio,
14 trebalo je malo više vremena da se ponovno pokrene. Ja nikada nisam bio zabrinut
15 za osobnu sigurnost bilo kojega od zarobljenih, ali cijeli sam taj proces
16 smatrao kao nešto što bi moglo narušiti mirovni proces, pa do današnjega dana.
17 Mi smo i dalje bili nepristrani, a nije nas porazio general Mladić zato što
18 nismo bili s njim u ratu."

19 G. KARADŽIĆ: [na B/H/S-u]

20 P: Gospodine generale, juče ste govorili da vaše bombardovanje, odnosno
21 bombardovanje NATO-a po Vašem nalogu, nije bilo *full scale*, da je bilo
22 simbolično, a onda kažete da je na simbolično bombardovanje srpska vojska
23 odredila... odgovorila simboličnim zadržavanjem vojnika Ujedinjenih nacija.

24 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Samo malo, molim Vas. Vaš citat, zadnja
25 rečenica bi trebala glasiti:

26

27

28

29

30

1 "I dalje smo bili neutralni ili nepristrani," a ne "pristrani".

2 Nastavite, gospodine Karadžiću.

3 OPTUŽENI: Da, "*We still remained impartial*".

4 Tako sam pročitao.

5 G. KARADŽIĆ: Dakle, gospodine generale, znači na, po Vašem mišljenju,
6 simboličko bolova... bombardovanje odgovoreno je, takođe po Vašem mišljenju,
7 simboličkim zadržavanjem. Je li ovo Vaš... Vaša rečenica?

8 O: Ja nikada nisam, koliko ja znam, koliko se sjećam, se poslužio rječju
9 "simbolično" kada sam govorio o zračnim udarima NATO-a. Mene su puno puta
10 optuživali u medijima da sam koristio izraz "precizni napad", a ne "strateško",
11 odnosno bombardiranje. No, ja nisam nikada izgovorio riječ "simbolično". U vezi
12 s ovim paragrafom kojega ste sada pročitali, odnosno što sam ja u to vrijeme
13 mislio, mislio sam da je srpska strana bila zainteresirana zadržati prisutnost
14 UNPROFOR-a u zemlji zato što je njihov narod, 600.000 ljudi, dobivao hranu od
15 UN-a. Mada su smatrali da se treba vidjeti da nešto čine, kao reakciju na zračne
16 udare NATO-a, što je obuhvaćalo i uzimanje talaca, ja nisam mislio dugoročno da
17 će se tim taocima nuditi, da će im se nešto loše dogoditi. Uistinu, oni su vrlo
18 često bili puštani na slobodu, a da nisu propatili bilo fizičke povrede, bilo
19 oštećenja opreme.

20 P: Hvala. Ja sam pojednostavio da je bombardovanje bilo simbolično, ali
21 Vi ste svakako rekli da to nije bilo... bio nivo bombardovanja koji bi vas
22 pretvorio u naše neprijatelje, na to sam mislio.

23 OPTUŽENI: Možemo li sada da dobijemo elektronsku sudnicu, 65ter -

24

25

26

27

28

29

30

1 SVEDOK: [simultani prevod] Tako je.

2 OPTUŽENI: Možemo li da dobijemo sada 65ter 7575?

3 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Generale, zato što ste govorili uglas,
4 Vaš odgovor nije bio zabilježen. Hoćete li sada odgovoriti?

5 SVEDOK: [simultani prevod] Ja sam rekao da je to tačno, govoreći o onome
6 što je govorio doktor Karadžić, da nas razina, odnosno intenzitet bombardiranja
7 nije učinila neprijateljima bosanskih Srba.

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

9 OPTUŽENI: Ovo je sa... ne, ovo nije ta... da, ovo je prevod, ja i... verovatno
10 je to prevod. Jeste.

11 G. KARADŽIĆ: Ovo je Glavni štab Vojske Republike Srpske. Izveštava mene
12 i načelnika Glavnog štaba, i komande svih korpusa, 17.04., dakle, nedelju dana
13 nakon... nakon bombardovanja u Goraždu.

14 OPTUŽENI: Možemo li dobiti treću stranu, verujem da je i na engleskom
15 treća strana, tačka je 3, "Stanje na teritoriji". Poslednja strana.

16 G. KARADŽIĆ: Dakle, u... prve nedelje našeg nezadovoljstva bombardovanjem,
17 evo šta Glavni štab, general Milovanović u ime Glavnog štaba, kaže.

18 OPTUŽENI: Molim poslednju stranu dokumenta, tačka 3. Sad imamo
19 transkript. Možemo li ovaj dokument isti, samo tačka... poslednja strana?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [Pretresno veće se savetuje sa sekretarom]

2 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Molim Vas za trenutak strpljivosti zato

3 što kompjuter sudskoga poslužitelja ima određenih tehničkih problema. Samo malo.

4 Dok čekamo dokument da se pojavi, možete postaviti pitanje.

5 G. KARADŽIĆ: Gospodine generale, dakle, ovde u tački 3, kao što ćete

6 videti, general Milovanović izveštava da je... da su običeni svi... da je vojska

7 obišla sve ove zadržane predstavnike Ujedinjenih nacija, da se uvere kako se

8 prema njima postupa, i zaključili su da se prema njima postupa odlično i

9 korektno, i može... /nerazgovetno/.

10 OPTUŽENI: Engleski je strana 4. Da, tačka 3, evo prva rečenica o tome

11 govori.

12 G. KARADŽIĆ: A da li se sećate da je bila blokada vojnih po... UNPROFOR-a

13 i vojnih posmatrača kod 'Ilijaške brigade'? Da li se sećate zašto je došlo do

14 te... Prvo, da li se sećate da su... da su je... da je Vojska Republike Srpske obišla

15 sve Vaše vojnike i uverila se da su dobro?

16 O: Pa, njih je držala vojska bosanskih Srba, tako da ne iznenađuje da su

17 ih posjećivali, no nisu ni smjeli biti uzeti kao taoci.

18 P: A to je koncepcijska razlika. Mi nismo smatrali da je to sigol... da je

19 to malo bombardovanje, nego veliko, ali ostavimo to.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vidite li ovde, u tački 3, da je bila kriza oko 'Ilijaške brigade'? I tokom
2 intervjuja smo se podsetili, da li se sećate da je nesporazum bio oko toga da li
3 su Čekrčići u ok... u zoni odgovornosti od 20 kilometara ili su izvan zone od 20
4 kilometara?

5 O: Ja se sjećam da je rasprava bila o tome, ali ne sjećam se detalja.

6 P: Ali ste potvrdili da je, po Vašem mišljenju, centar kruga zone
7 isključenja bio kod crkve na Marin Dvoru, je li tako? Kao što ste vidjeli na
8 mapi tokom intervjuja, je li tako?

9 O: Mislim da je to bio prvi epicentar, odnosno prvi centar onoga kruga
10 od 20 kilometara.

11 P: Hvala. I sada pogledajmo na tačku 4, poslednje; u 16.10h uhvaćena je
12 poruka da se očekuje dejstvo avijacije u rejonu Goražda posle 17.00h.

13 Slažete li se, gospodine generale, da je srpska vojska bila pod užasnim
14 pritiskom tog mogućeg bombardovanja i da je to značajno uticalo na naše odnose?

15 O: Mislim da je bilo neizbježno i da je, svakako, bombardiranje trebalo
16 imati loš učinak po odnose između UNPROFOR-a i bosanskih Srba. To je tačno.

17 P: Hvala.

18 OPTUŽENI: Je li može da se usvoji ovaj dokument?

19 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

20 SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet D706.

21 G. KARADŽIĆ: Sad smo, gospodine generale, oko... kod Goražda, pa ćemo još
22 malo nastaviti. I molim 65ter 6852.

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Sećate li se zone, demilitarizovane zone od 3 kilometra, koja...
2 uspostavljanje te zone kojom je završena ova kriza oko Goražda?

3   O: Sjećam se, da.

4   P: Sjećate li se da sam ja to prihvatio, čak i predložio i dogovorio sa
5 gospodinom Akashijem?

6   O: Mislim da se to podudara s činjenicama, kako ih se ja sjećam, da.

7   P: Hvala. Molim Vas da samo bacite pogled da je ovo telegram od generala
8 de Lapreslea gospodinu Akashiju; to je 21.05.1994. godine.

9   OPTUŽENI: Možemo li sada dobiti drugu stranu?

10   G. KARADŽIĆ: Ovde vidimo, gospodine generale, da se ovo odnosi na onaj
11 deo zone isključenja na isto... istočno od Drine, pa to govori o sporazumu kojeg
12 su potpisali Milovanović i Dedić na nekom drugom papiru, a Vi ste u svojstvu
13 svedoka bili. To se vidi dole, je l' tako?

14   O: Da, ja sam potpisao kao svjedok, ali vidim da general Delić nije
15 potpisao, zato što mislim da smo dokument Deliću odnijeli kasnije, nakon toga. I
16 je li on potpisao ili nije, to se ne sjećam, ali pretpostavljam da nije.

17   P: Da, to je upravo fakt, nego je nekad bio običaj da srpska i
18 muslimanska strana potpišu isti dokument na različitim kopijama, ali Vi se
19 sasvim dobro sećate da Delić nije hteo da potpiše.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Pogledajmo, molim Vas, tačku 3:

2 [simultani prevod] "Komandant Armije BiH obvezuje se da neće poduzimati
3 nikakva ofanzivna djelovanja. Jedino naoružano ljudstvo, u osjenčenom području
4 na priloženoj zemljopisnoj karti, bit će pripadnici UNPROFOR-a."

5 [na B/H/S-u] Da li se sećate, gospodine generale, da je bila
6 demilitarizovana samo srpska strana te zone, samo sel... srpska sela na desnoj... na
7 istočnoj obali reke, istočno od reke?

8 O: Mislim da je to bilo tako, da.

9 OPTUŽENI: Možemo li dobiti četvrtu stranu da bacuje... učesnici bace
10 pogled na mapu?

11 G. KARADŽIĆ: Da li je ovo mapa iz ovog sporazuma, gospodine generale?

12 O: Mislim da da.

13 P: Da li je ova osenčena površina pod kontrolom Srba?

14 O: Pretpostavljam da nije bilo ničega u krugu od 3 kilometra, što je
15 tada bilo pod kontrolom Srba, zato što su oni svoju vojsku povukli iz ovog
16 kruga.

17 P: U pravu ste, a da li su je povukli sa ove osenčene teritorije? Da li
18 je pre povlačenja ovo bila srpska teritorija?

19 O: Mislim da vjerovatno je, mada se ne sjećam detalja o konačnim
20 položajima. No, izgleda da je to tako kako je bilo.

21 P: Slažete li se, gospodine generale, da ovaj neosenčeni deo kruga koji
22 je bio pod kontrolom muslimanske vojske, nije bio demilitarizovan ni u kom
23 pogledu?

24 O: Mislim da se s pravom može reći da se snage bosanskih Srba nisu
25 demilitarizirale u toj zoni, odnosno krugu od 3 kilometra.

26

27

28

29

30

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Mislite li na muslimanske ili srpske?

2 SVEDOK: [simultani prevod] Mislim na državne snage, dakle na snage
3 države Bosne.

4 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Dobro.

5 OPTUŽENI: Hvala ekselencijo, ja sam upravo hteo da tražim razjašnjenje.
6 Hvala.

7 Može li da se usvoji ovaj dokument?

8 SEKRETAR: [simultani prevod] Ovaj dokument je već prihvaćen u spis kao
9 dokazni predmet broj P1664.

10 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

11 OPTUŽENI: Hvala. Možemo li sada da dobijemo 1D2549? Možemo li dobiti i
12 englesku verziju, imamo sigurno? Da.

13 G. KARADŽIĆ: Da li se slažete, gospodine generale, da je ovo izveštaj o
14 razgovoru između generala Van Baala i generala Milovanovića, održan 22. maja
15 1994. godine?

16 Ako mogu da obratim Vašu pažnju na zaglavlje, ovo je prisluškivano od
17 strane muslimanske policije - MUP Republike Bosne i Hercegovine, Služba državne
18 bezbednosti - dakle, tajna služba muslimanskog dela Bosne, je l' tako?

19 O: Ja ne mogu ništa s tačnošću kazati u vezi sa ovim dokumentom, tako da
20 mislim da ne mogu nimalo pridonijeti poboljšanju znanja o situaciji ovoga Suda.
21 No, izgleda da to je takav razgovor, da je takav razgovor mogao se voditi, jer
22 on je u svakom slučaju nepotpun u vezi s tim što se dogodilo. No, očito, čovjek
23 kojega bi trebalo pitati u vezi s ovim je general Van Baal, jer je on jedan od
24 sudionika u tome razgovoru, ja nisam tu razgovarao.

25

26

27

28

29

30

1 Ono što je sigurno tu je da bosanski Srbi nisu povukli sve snage iz zone od 3
2 kilometra za početak, već su ih obukli bilo u civilnu odjeću, ili /nerazgovetno/
3 su ih obukli kao policajce, i ostavili ih na tome prostoru. Tek nakon pritiska
4 UNPROFOR-a su se konačno povukli. Datuma se ne sjećam. Mislim da je to tó što
5 stoji u ovome presretnutom razgovoru.

6 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ovaj dokument ima 3 stranice, da li
7 biste željeli vidjeti i ostale?

8 SVEDOK: [simultani prevod] Da, vrlo rado.

9 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Molim Vas, pokažite generalu sve
10 stranice. Možemo pustiti B/H/S za trenutak po strani.

11 G. KARADŽIĆ: Ako se slažete, vidite da Milovanović se iznenađuje - tim
12 pre što su Srbi i UNPROFOR na najvišem nivou potpisali, a Muslimani nisu
13 potpisali - a od nas se traži da čak i ti policajci odu, iako je otišlo teško
14 oružje i vojne jedinice. Dakle, od nas se traži i više nego što smo potpisali, a
15 Muslimani nisu baš ništa morali da urade, je l' tako? Evo, vidite dole šta kaže
16 Milovanović:

17 [simultani prevod] "Nemam ništa dodati za sada. Kada Muslimani potpišu
18 taj dokument, ja ću odmah reagirati. Ja ne mogu unilateralno postaviti prekid
19 vatre prije nego što se to dogodi, prije nego što muslimanska strana potpiše
20 dokument. Jer, dok mi postavljamo prekid paljbe, Muslimani otvaraju vatru..."

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [na B/H/S-u] I tako dalje. Slažete li se da su i u ovom slučaju, kao i u
2 mnogim drugim slučajevima, Muslimani, muslimanska strana pokušavala da izvu...
3 izvuče prednost iz naših sporazuma?

4 O: Kako smo već razgovarali, doktore Karadžiću, status snaga bosanske
5 države bio je drukčiji od statusa snaga bosanskih Srba zato što je bosanska
6 država bila priznata od Ujedinjenih naroda, kao država članica. Prema tome,
7 imala je pravo držati svoje oružane snage na svom suverenom teritoriju, bez
8 obzira da li je to bilo u enklavi ili ne. I pretpostavljam da je zbog toga
9 general Delić odbio potpisati taj dokument. Bilo bi dobro vidjeti da li je on to
10 učinio i jesu li oni povukli svoje snage iz perspektive očuvanja mira, ali
11 očigledno, uz otvorena pitanja njihove nacionalne suverenosti...

12 P: *I understood.*

13 O: ...što ih je natjeralo da učine drukčije.

14 P: Gospodine generale, ko Vam je i kada saopštio da srpska strana nije
15 ravnopravna strana u sukobu?

16 O: Nikada mene nitko nije takvim riječima o tome obavijestio, no bilo je
17 očito, odnosno samo po sebi razumljivo, iz rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a
18 kojim je priznata država Bosna. Uistinu, u to vrijeme, meni se čini, ako se
19 dobro sjećam, da nam nije bilo dopušteno koristiti se izrazom "Republika
20 Srpska", jer se smatralo da time i formalno priznajemo taj entitet.

21 P: Ali gospodine generale, i mi smo ta Bosna. Mi smo većina vlasti i 60
22 i nešto posto teritorije. No, dobro.

23 Dakle, znači, deo naših nesporazuma mogao je poticati od tog shvatanja
24 da je bosanska vlast legitimna i da je bosanska država legitimna, a da Srbi nisu
25 legitimni, je l' tako?

26

27

28

29

30

1 O: To je možda bilo tako, da. Bila su dva, vrlo različita, stava tamo.
2 Jedan je bio stav bosanskih Srba, drugi Ujedinjenih naroda.

3 P: Onda je mnogo jasnije zašto smo mi bili u nesporazumima, i zašto smo
4 trpili sve što smo trpili. Videćete, gospodine generale, da to nije smelo tako,
5 jer smo mi dobili status ravnopravne strane.

6 OPTUŽENI: Možemo li sada dobiti - pošto će doći, verovatno, sagovornik
7 iz ovoga, da ne... nećemo nuditi ovo preko generala Rosea - možemo li dobiti
8 1D2537? Da.

9 G. KARADŽIĆ: Gospodine generale, da li mogu da usmerim Vašu pažnju na
10 naslov: [simultani prevod] "Dodatni protokol Ženevske konvencije od 12.8.1949."
11 [na B/H/S-u] E, sada pogledajmo tačku 1 i tačku 3. U tački 1 kaže da je:
12 "Zabranjeno da strane u konfliktu šire svoje vojne operacije iz zona na
13 koje su bi... se dogovorile da imaju status demilitarizovane zone, ako takvo
14 širenje je suprotno sporazumu... hm, hm, odredbama toga sporazuma."

15 A pogledajte, molim Vas, tačku 3:

16 [simultani prevod] "Predmet takvog sporazuma obično je svaka zona koja
17 zadovoljava sljedeće uvjete:

- 18 a) svi borci, kao i mobilno oružje, te pokretna vojna oprema,
19 moraju se evakuirati;
- 20 b) čvrsti vojni objekti ili instalacije ne koriste se za
21 neprijateljsku upotrebu;

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 c) nikakav akt neprijateljstva neće počinuti, ni vlasti ni narod;
2 i
3 d) svaka aktivnost povezana s vojnim djelovanjem morala je
4 prestati."

5 [na B/H/S-u] Ovo ste sigurno znali, gospodine generale, je l' tako?

6 O: Ja sam svakako poznao haške protokole i Ženevske konvencije, ne
7 jako detaljno. Ja sam, u to vrijeme, radio na osnovi rezolucije Vijeća
8 sigurnosti o zaštićenim zonama, 824 i 836, kojima se nije tražilo od Vlade Bosne
9 i Hercegovine da te zone demilitariziraju.

10 P: Ali se tražilo našim zajedničkim sporazumima... sporazumima, koje smo
11 potpisali za Žepu i za Srebrenicu, je l' tako? A ostale su sporazume oni odbili
12 da potpišu.

13 Možemo li dobiti sledeću stranu?

14 Je l' tako, gospodine generale, da su potpisani bili i delimitirani
15 /sic/ utvrđene granice samo Žepe i Srebrenice, a da ostale zaštićene zone
16 muslimanska strana nije htela da potpiše, je l' tako?

17 O: Doktore Karadžiću, to je bilo prije nego što sam ja došao. Ja sam
18 zatekao situaciju takvu kakva je bila 1994., o čemu sam imao prilike čitati, o
19 čemu sam imao prilike razgovarati s prevoditeljem koji je bio tamo prisutan u to
20 vrijeme, ali sve informacije koje bih Vam ja sada mogao dati, zapravo su iz
21 druge ruke i prema tome nisu vrijedne.

22 P: Ali Vas su upoznali sa onim šta nasleđujete, je l' tako? I Vi ste
23 nasledili samo potpisanu i sporazum o Žepi i o Srebrenici. Po... sporazuma o
24 ostalim zonama niste nasledili jer ih nije bilo, je l' tako?

25 O: Ja sam svakako znao za postojanje dogovora koji se odnose na
26 Srebrenicu i Žepu.

27

28

29

30

1 Ali sam se ja u to vreme pridržavao zahteva i uslova navedenih u rezolucijama
2 824 i 836 Saveta bezbednosti, koje su na neki način možda zamenile, a možda i
3 nisu, ono što je dogovoreno između generala Morillona i generala Mladića u to
4 vreme. U svakom slučaju, bosanska Vlada i njihove snage nisu izvršile
5 demilitarizaciju...

6 OPTUŽENI: Možemo dobiti sledeću stranu?

7 O: ...osim što su predali neko beskorisno naoružanje u Srebrenici. Takvu
8 sam situaciju ja nasledio.

9 OPTUŽENI: Možemo dobiti sledeću stranu?

10 G. KARADŽIĆ: Ima, gospodine generale, jedna maksima iz Rimskog prava:
11 *Lex specialis derogat lege generalis*. Hoćete li da kažete da je neka rezolucija
12 Saveta bezbednosti mogla da derogira protokole Ženevskih konvencija, ili je
13 morala biti u skladu s njima?

14 O: Te dve rezolucije Saveta bezbednosti su usvojene kao reakcija na
15 konkretne okolnosti na terenu, i moguće je da se ne odnose direktno i precizno
16 na uslove predviđene Ženevskim protokolima i Haškom konvencijom. To su bile vrlo
17 specifične rezolucije koje su se bavile vrlo specifičnim stvarima i uslovima na
18 terenu, i koje možda nisu bile u sferi protokola i konvencija koje su važile.

19 P: Da li su one onda bile pravni ili politički akt?

20 O: Gospodine Karadžiću, postavljate mi pitanje za koje ja nisam
21 kompetentan da dajem odgovore. Ja, jednostavno, znam samo to da sam ja
22 primenjivao te dve rezolucije, 824 i 836, a ono što je njima prethodilo, da li
23 se radilo o pridržavanju Haških ili Ženevskih konvencija, ili bilo čega drugog
24 iz međunarodnog prava, možda neki međunarodni pravnik bi bolje znao to da kaže,
25 a ne ja.

26

27

28

29

30

1 P: Hvala, pošto su primenjivane sankcije, one su t... rezolucije su
2 trebale biti pravni, a ne politički akt. Ako su primenjivane sankcije, kao što
3 je... su zračni udari na osnovu političkog akta, onda to svet vodi u jedan vrlo... u
4 jednom vrlo pogrešnom smeru. Ali molim Vas, gospodine generale, pogledajte ovu
5 s... tačku 7.

6 [simultani prevod] "Ako jedna od strana u sukobu prekrši odredbe
7 paragrafa 3 ili 6, ona druga strana će biti oslobođena svojih obaveza po osnovu
8 ugovora koje su joj nametnute na osnovu statusa zone kao demilitarizovane zone,
9 ako do toga dođe te, prema tome, zona će izgubiti svoj status ali će nastaviti
10 da uživa zaštitu predviđenu ostalim odredbama iz ovog protokola i drugim
11 pravilima i propisima međunarodnog prava koje se primenjuje u oružanom sukobu."

12 [na B/H/S-u] Strana koja prekrši sporazum gubi... ukida status zone, je
13 l'... da l' to kaže ovaj članak?

14 O: Kao što sam već rekao, ja ne mogu da komentarišem pravne aspekte
15 rezolucija Saveta bezbednosti.

16 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Karadžiću, general ovde nije
17 došao da svedoči kao veštak u pravnim pitanjima.

18 OPTUŽENI: Hvala.

19 Možemo li da ovo usvojimo?

20 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Mislim da nije nužno da se ovakva vrsta
21 pravnog dokumenta usvaja. Uvek se možemo pozvati na protokole uz Ženevske
22 konvencije u bilo kom trenutku, ako to bude potrebno.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: Hvala.

2 G. KARADŽIĆ: Gospodine generale, u vezi sa intervencijom ekscelencije
3 Kwona, da onda ra... ja sebi razjasnim u kom pravcu mogu da idem. Vi se... ste se
4 juče ogradili i od političkih aspekata krize. Danas ste izjasnili se da niste
5 baš bliski ni sa pravnim aspektima. Da li se onda slažete da celokupno
6 svedočenje redukujemo u pogledu političkih i pravnih implikacija, i da s...
7 ostanemo pri činjenicama?

8 O: Mislim da su Vaše pretpostavke verovatno pogrešne. Mislim, bilo bi od
9 pomoći da se držimo činjenica, slažem se s tim, ali Vaša pretpostavka o tome da
10 ja nisam znao, ili da sam ja ovdje da razgovaram politička ili pravna pitanja,
11 nije u redu.

12 SUDIJA MORRISON: [simultani prevod] Doktore Karadžiću, ne samo da to
13 nije u redu, već ste generalu postavili brojna pitanja na koja je on dao
14 odgovore, a koja se tiču političkih i vojnih pitanja, tako da oni automatski
15 onda sadrže i određene pravne elemente. Dakle, ova Vaša pretpostavka je
16 pogrešna, i to očito pogrešna.

17 OPTUŽENI: U tom slučaju ću morati da prođem kroz transkript sa
18 gospodinom generalom, kroz transkript glavnog ispitivanja, jer je tamo prvi deo
19 rečenice obično tačan jer se odnosi na fakte, a drugi deo rečenice sadrži i
20 političke poglede. Zato sam hteo da reduciramo, da vidimo da li ćemo... al' pošto
21 nema... ne možemo reducirati, idemo dalje.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Možemo li, onda, dobiti še... P984, to je već usvojeno, P984.

2   G. KARADŽIĆ: Evo, gospodine generale, Vaš ove... baš ove rezolucije 824.

3   OPTUŽENI: Možemo li dobiti drugu stranu? Nije nam neophodna srpska

4 verzija, osim radi prevodilaca. Možemo li dobiti drugu stranu?

5   G. KARADŽIĆ: Molim Vas da obratimo pažnju na tačku 3.

6   [simultani prevod] "Objavljuje da glavni grad Republike Bosne i

7 Hercegovine, Sarajevo, i sva druge ugrožena područja, a posebno gradovi Tuzla,

8 Žepa, Goražde, Bihać, kao i Srebrenica i okolina, imaju se tretirati kao

9 zaštićene zone od strane svih sukobljenih strana i od strana učesnica, i imaju

10 biti oslobođene, odnosno, ne smeju biti izložene oružanim napadima, niti bilo

11 kojim drugim neprijateljskim činovima."

12   [na B/H/S-u] Slažete li se da se ovo odnosi na obe strane, ili samo na

13 Srbe?

14   Hvala. Ovo je usvojeno pa ne moram -

15   O: Očigledno da se odnosi na obe strane, jer tako i kaže.

16   P: Hvala. Ovde, u Vašoj knjizi na 139. strani u e-court-u, Vi kažete:

17   [simultani prevod] "Dok smo mi razmatrali kakav sledeći potez da

18 učinimo, Churkin je pozvao sa Pala i obavestio da Srbi pripremaju povlačenje na

19 udaljenost od 3 kilometra od centra grada i da će se uspostaviti zona totalnog

20 isključenja od 20 kilometara oko Goražda, i da će osloboditi sve taoce.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Takođe, žele da se vrate za pregovarački sto i da nastave mirovni proces. To su
2 vrlo neobične vesti i koje stižu u tom momentu totalnog kolapsa na strani
3 njihovih protivnika."

4 [na B/H/S-u] I onda... i onda sledeći pasus je:

5 [simultani prevod] ...optužili su Akashija i ostale da su...

6 [na B/H/S-u] Kad Srbi nude mir, Silajdžić i Izetbegović su ljuti -
7 zašto? Što nije obezbeđen nastavak borbi i bombardovanja, je l' tako?

8 O: Pa sad, zašto su oni bili ljuti ili nisu, ja to ne mogu da kažem. Moj
9 utisak u to vreme je bio da su oni bili ljuti zato što Ujedinjene nacije su
10 odbile da zatraže jače vazdušne udare NATO-a nego što su Ujedinjene nacije
11 smatrale da je primereno. I predsednik Izetbegović i premijer Silajdžić su, u
12 tom trenutku, očekivali da će NATO dovesti do vojnog poraza bosanskih Srba, tako
13 što će ih bombardovati, a to je nešto na šta Ujedinjene nacije nisu mogle da
14 pristanu i da se s tim slože. To je bio moj utisak.

15 P: Hvala. Tačno, Vi kažete da je ta *extraordinary news* dočekana u
16 bosanskom Predsedništvu sa ljutinom. Hvala.

17 OPTUŽENI: Ovu ćemo stranicu, takođe, ponuditi kad budemo nudili sve iz
18 knjige generala Rosea.

19 Možemo li sada da dobijemo 1D110? 1D00110, 110. Hvala. To je taj
20 dokument.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. KARADŽIĆ: Evo, pogledajmo, to je 1. juna 1994. godine, nakon svih
2 naših razgovora, uvođenja zone od 3 kilometra i zone isključenja od 20
3 kilometara. Sada predsjedniku Predsjedništva Bosne i Hercegovine piše Enver
4 Hadžihasanović, ministar odbrane, kao što ćemo vidjeti na drugoj strani. Kaže:
5 "U želji da pokrenemo aktivnosti u cilju ublažavanja stanja u Podrinju,
6 stvaranja osnovnih pretpostavki za dugoročnije rješavanje ovog složenog
7 problema, predlažem:

8 Tačka 1.

9 Hitno provesti najavljeno organizovanje 8. korpusa. Uključiti i jedinice
10 u Srebrenici, Žepi i operativnu grupu Pazarić"

11 I onda idu kadrovski predlozi, ko će biti komandanti, a onda dole kaže:

12 "Imenovani komandant bi trebao da povede u Goražde grupu oficira i
13 jedinicu koja bi trebalo da ima bar 200 dobro opremljenih vojnika."

14 OPTUŽENI: Možemo li dobiti sledeću stranu?

15 G. KARADŽIĆ: Tačka 4.

16 "Treba odobriti značajnu finansijsku pomoć i naučiti ih da koriste
17 UNPROFOR kao dobavljača.

18 Specijalnim transportom, transportom helikopterom, dostaviti im
19 materijalno-tehnička sredstva, posebno za protivoklopnu borbu."

20 Gospodine generale, ovo je dole Alija Izetbegović, piše:

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 "Slažem se, uglavnom sasvim, sa tačkom broj 2."

2 Da li se slažete da ove pripreme i aktivnosti muslimanskih... naših
3 muslimanskih protivnika, nisu u saglasnosti sa našim popuštanjem,
4 demilitarizacijom i zonom isključenja?

5 O: Pa, očigledno pokušaj snaga bosanske države da se dodatno naoruža i
6 da nabavi dodatnu opremu za vojsku u Goraždu, posebno ako su posle toga
7 nameravali da pokrenu borbene operacije, kao što sam već rekao, to nije uopšte
8 pomagalo mirovnom procesu, to je apsolutno tačno. Ali ja takođe mislim da dosta
9 toga je tu, ono što bi se narodski reklo: "Što je babi milo, to joj se i snilo",
10 na strani bosanske države, zato što nije bilo nikakvog načina da će UN
11 helikopteri ikada prenositi za njih vojnu opremu. I kao što znate, u jednoj
12 prilici je otkriven pokušaj švercovanja nekih satelitskih komunikacionih
13 sistema, a mi smo to uništili onda.

14 P: Hvala. Vidite u tački 4, oni se nadaju da će... da će da obuče i... i one
15 u Goraždu da dobijaju preko UNPROFOR-a nabavke - tako da ja o... opet kažem, ne
16 tvrdim da su to znale više komande - ali Muslimani su sasvim sigurno znali da
17 treba obučiti vojsku u Goraždu da se zbliži sa UNPROFOR-om i da dobija... dobija
18 sredstva. Dali bi Vas ovo naljutilo, da ste vidili u to vreme?

19 O: Pa, svaki pokušaj bilo koje od zaraćenih strana da se koristi UN
20 opremom ili njihovim položajima, da bi dalje vodili svoj rat i ratovali, naravno
21 bi bilo nešto što bi za nas bilo potpuno neprihvatljivo.

22 P: Slažete li se da ovo... da je ovo povećavalo sumnje srpske strane u te
23 veze na nižim nivoima, između muslimanske vojske i UNPROFOR-a, da je to
24 pojačavalo naše sumnje i oprez?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne bih mogao nikakav koristan komentar da Vam dam o tome šta je
2 motivisalo bosanske Srbe, kao što ne znam ni šta je motivisalo bosansku Vladu,
3 osim da se bavim pretpostavkama. Jer, kao što sam rekao, mi nismo bili u
4 poziciji da prikupljamo obaveštajne podatke o tome šta su možda bili vaši
5 motivi.

6 P: A ja samo hoću da diferenciramo, gospodine generale, da li su Srbi
7 *genuinely* bili protiv Ujedinjenih nacija, ili su imali razloga za strahove i za
8 sumnje, za legitimne strahove kako je i generalni sekretar Ujedinjenih nacija
9 rekao, da UNPROFOR na bilo koji način, odnosno, da muslimanska strana izvlači
10 korist iz kontakta sa mu... sa UNOROFOR-om.

11 OPTUŽENI: Može li da se usvoji ovaj dokument?

12 G. KARADŽIĆ: Slažete li se da ovo... da je ovo važno da se vidi motiv
13 srpske strane, da li je ona protiv Ujedinjenih nacija ili je protiv ove
14 saradnje, na koju muslimanska strana očigledno računa? Vi biste se sami
15 naljutili, pa možete da razumete da s... bi se i Srbi naljutili, i da su Srbi bili
16 ljuti zbog ovoga.

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Karadžiću, mislim da ste
18 iscrpili ovu temu i pređite na sledeće pitanje. I molim Vas, nemojte držati
19 govore, uzdržite se od toga.

20 OPTUŽENI: Hvala. Može li da se usvoji ovaj dokument?

21 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Biće obeležen za identifikaciju dok se
22 ne dobije prevod.

23 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti MFI D707.

24 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ima jedan dokument koji niste ponudili
25 na usvajanje, a to je transkript prisluškivanog razgovora između Van Baala i
26 Milovanovića.

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: Ja bih rado, ako može. Lakše će nam biti kad dođe Van Baal.
2 G. KARADŽIĆ: Gospodine gen...
3 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ostavićemo to.
4 G. KARADŽIĆ: Gospodine generale, čak i da su Muslimani ostali bez
5 demilitarizacije njihovog dela onog kruga od 3 kilometra, a mi smo morali da se
6 demilitarizujemo, da li se slažete da je nedopustivo da oni taj svoj deo od 3
7 kilometra još ojačavaju ovakvim akcijama, ovakvim ojačavanjima kadrovskim i
8 opremom? Šta su Srbi trebali da rade? Da li su Srbi to smeli da posmatraju
9 mirno?
10 O: Mislim da ovde govorimo o jednoj hipotetičkoj situaciji i, kao što
11 sam već rekao, ja mislim da nije ni od kakve koristi da onda dajem komentar.
12 P: Hvala. No, svakako podrazumevate da, ako nas napadnu, imamo pravo da
13 se branimo? Da ili ne?
14 O: Ne može se na to pitanje odgovoriti na taj način, sa da ili ne, a da
15 pritom ne kažete koje su konkretne okolnosti u kojima je došlo do napada. Ako
16 ste vi, recimo, krenuli u napad - a govorim sad opet hipotetički - na Goražde,
17 na enklavu i na snage bosanske države koje su vam onda uzvratile, to je
18 legitimno.
19 P: A ako oni nas napadnu iz Goražda, da li je naša odbrana i
20 kontraofanziva legitimna?
21 O: Stav Ujedinjenih nacija u to vreme je bio da mi pokušavamo da
22 dovedemo do mirnog rešenja sukoba i da smo sa žaljenjem konstatovali kad god se
23 dešavao neki napad - koja god da je počinila od strana u sukobu, pogotovu kada
24 su ti napadi izazvali civilne žrtve - zato što je to povećavalo taj stepen
25 intenziteta konflikta i onda je to onemogućavalo dotur humanitarne pomoći
26 ljudima kojima je to potrebno.
27
28
29
30

1 P: Možemo li...

2 O: Shodno tome, mi smo osuđivali sve napade.

3 OPTUŽENI: Možemo li dobiti 1D2476?

4 G. KARADŽIĆ: A do tada, gospodine generale, to nije bio odgovor na moje
5 pitanje. To bi značilo... da li to znači da je... da vlade imaju pravo da biju svoje
6 građane, da ubijaju celu jednu nacionalnu zajednicu, samo zato što su priznate,
7 a da smo mi nezaobilazni deo te vlade i te vlasti i te države? I da li su
8 Ujedinjene nacije gledale kroz prste napadima Muslimana na nas, a na naše
9 kontraofanzive gledali sa kritikom i netolerancijom?

10 O: Pa, prvi deo Vašeg pitanja ponovo zadire u međunarodno pravo, na šta
11 sam ja već rekao da nisam kompetentan da komentarišem. Drugi deo pitanja je
12 nešto na šta sam ja već dao odgovor. Mi smo osuđivali sve napade, pogotovo ako
13 su tim napadima bili izloženi civili i ako su dovedeni bili u opasnost, kao
14 posledicu tih napada. Mi smo, posebno tokom 1994. - negde sredinom 1994., a to
15 je period o kome sada razgovaramo - mi smo operisali tamo u nadi da ćemo uspeti
16 da postignemo krajnji prekid neprijateljstava u Bosni tokom tog perioda vremena
17 i bilo je za veliko žaljenje da ta mogućnost da se uspostavi mir, na kome se
18 toliko puno radilo od strane Ujedinjenih nacija, napuštena i da su je napustile
19 obe strane u sukobu početkom 1995.

20 P: Možemo li dobiti sledeću ako je ovo ta... Molim, ne prepoznajem. Možemo
21 li dobiti sledeću stranicu, nisam siguran, na kojoj je to... stranici. Ja, jeste,
22 jeste. Vidim po broju ERN.

23 Možemo li dobiti sledeću stranicu?

24

25

26

27

28

29

30

1   Gospodine generale, mogu li obratiti Vašu pažnju na ovaj Vaš telegram
2 Ujedinjenih nacija, koji prosleđuje pismo generala Mladića UNPROFOR-u, komandi u
3 Sarajevu, i Vama kao komandantu i Vašim saradnicima, jer vidićemo u množini,
4 "gospodo". I ovde vas obaveštava general Mladić da, prema pravilima Ženevske
5 konvencije od 1949. i dodatni protokol kojeg smo malopre i vidjeli, u zaštićenim
6 zonama ne sme biti vojnih... vojnih... objekata, važnih vojnih industrijskih...
7 postrojenja, odnosno fabrika, i tako dalje. I on vam... s oba... on vas obaveštava
8 da u Goraždu postoji fabrika municije "Pobjeda" i da se ona nalazi u zoni 3
9 kilometra i da je veliki broj zaposlenih tamo i da struja koju mi puštamo
10 Goraždu i struja koju im vi obezbeđujete, odnosno Ujedinjene nacije obezbeđuju
11 generatorima, služi za proizvodnju municije. To je ovaj prvi pasus, da li vidite
12 to?

13   O: Da, ja vidim šta se ovde navodi ali, naravno, ja se s tim uopšte ne
14 slažem.

15   P: Da li je postojala fabrika "Pobjeda" u Goraždu?

16   O: Jeste bila jedna stara fabrika municije, međutim, da li je ona radila
17 u to vreme ili ne, ja ne znam ništa o tome. Sumnjam, veoma sumnjam, budući da su
18 takve bile okolnosti, da je ona radila.

19   P: Stara, nestara, gospodine generale, ona je proizvodila sasvim dobr...
20 dobr... novu municiju. A evo, ako niste znali, Vaš kolega general Mladić Vas
21 obaveštava da je tako i da one generatore koje Vam oni traže oni ne
22 upotrebljavaju za civile i za humanitarne svrhe, nego upotrebljavaju za
23 proizvodnju municije protiv nas. To je iz ovog pisma jasno, i on iz trećeg
24 pasusa traži od Vas da urgentno preduzmete efikasne, neophodne korake da se ta
25 situacija razreši.

26

27

28

29

30

1 Sećate li se ovog pisma i da li ste, na osnovu ovog pisma, proverili radi li
2 fabrika?

3 O: Ja sam siguran da je general Mladić dobio adekvatan odgovor od
4 gospodina Akashija. Ja se, ustvari, ne sećam da sam dobio ovo pismo.

5 P: Hvala.

6 OPTUŽENI: Može da se usvoji ovo... dokument?

7 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

8 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet D708.

9 G. KARADŽIĆ: Gospodine generale, ono što ja hoću da ovde predočim i Vama
10 i učesnicima, da je sumnja srpske vojske kad god se ostvari... da mi nismo imali
11 ništa protiv donošenja generatora civilima. Ali ako taj generator služi za
12 pokretanje fabrike - a Mladić je utvrdio da služi, i to u zoni koja se zove
13 zaštićena zona, koja treba biti demilitarizovana - razumete li sada da naši...
14 naši prigovori i restrikcije nisu bile zbog Ujedinjenih nacija, nego zbog
15 zloupotrebe Ujedinjenih nacija od strane naših protivnika? Da li... da li Vam je
16 to blisko?

17 O: Ujedinjene nacije nikada ne bi dopustile da se njihova humanitarna
18 pomoć koristi da bi se pomagala vojna operacija, odnosno vojni napori, bez
19 obzira da li ti agregati pomažu njima, na ovaj ili onaj način. Pomoć je pomoć.

20 P: A da li su oni mogli to da rade bez vašeg dopuštenja?

21 O: Ujedinjeni narodi, odnosno, njihov odlazak na teren u Goražde, nije
22 bio takve naravi da smo mogli pretraživati objekte.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Nismo mogli pretraživati mjesta gdje su oni vodili svoje tvornice, gdje su
2 proizvodili municiju. Jednako je moguće da smo mi i vama davali gorivo da
3 čistite, recimo, ceste na vašoj strani, da bi se mogla dostavljati humanitarna
4 pomoć, a da je nešto od toga goriva odlazilo u vaše tenkove ili artiljerijska
5 sredstva, a nešto je odlazilo za održavanje vlastitih pravaca za vojne svrhe, a
6 ne za humanitarnu pomoć. No, kako sam i rekao, ja ne znam da je to bilo tako.
7 Optužbe su često iznošene, od strane bosanske Vlade, da se gorivo koje smo vama
8 davali koristilo upravo u te svrhe. Prema tome, postalo je besplodno u svemu
9 tome sudjelovati. Ja ovo dajem samo kao primjer za okolnosti kakve su bile, kako
10 su se optužbe bacale s jedne i druge strane na UN, i izuzetno je bilo teško
11 raditi u takvim uvjetima, a istovremeno smo nastojali osigurati humanitarnu
12 pomoć za cijelu zemlju, a 600.000 njezinih stanovnika bili su Srbi. Mi smo
13 djelovali nepristrano, radili smo na adekvatan način, i kad bi se reklo drukčije
14 stvarno bi bilo nagrditi žrtve onih pripadnika UN-a koji su izgubili život za
15 vrijeme misije.

16 P: Hvala. Gospodine generale, za Vašu informaciju, mi smo s... s...struju
17 davali Hrvatima za naftu, a s druge strane, bilo je 1.500.000 Srba, a 600.000
18 Srba je bilo u Hrvatskoj. Ali dobro. To prosto da znate.

19 OPTUŽENI: Možemo li sada dobiti 1D2518?

20 G. KARADŽIĆ: Slažete li se da je u Hrvatskoj bilo 600.000 Srba, a u
21 Bosni milion i četiristo-petsto hiljada?

22 O: Da, da, mislim da je otprilike toliki bio broj stanovnika.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Naravno, naime, teško je bilo znati kako je bilo stanovništvo raspoređeno nakon
2 početka rata. Možda je tako bilo početkom rata, ali svakako nije kada sam ja
3 došao, 1994.

4 OPTUŽENI: Žalim, možda nisam dobro prozvao, ovo nije taj dokument. Ja
5 tražim 1D2518. 1D2518.

6 G. KARADŽIĆ: Sad se pri... prij... preorijentišemo na stanje oko... oko
7 Bihaća, gospodine generale, i ovaj dokument se odnosi na Bihać. Slažete li se da
8 je, sećate li se da je muslimanski 5. korpus izveo veliku ofanzivu protiv Srba
9 oko Bihaća, iz Bihaća, iz... iz zaštićene zone na srpske teritorije, čisto srpske
10 teritorije u Krajini? Ovo znate, ovo ne piše tu, nego sad ćemo se vratiti na
11 dokument. Sećate li se da je prvo korpus, 5. korpus, došao skoro do Bosanskog
12 Petrovca i uzeo ogromne teritorije?

13 O: Ne sjećam se točno slijeda događaja, mada se sjećam borbi, jako dobro
14 se sjećam borbi oko Goražda. No, nisam sasvim siguran odakle je ovaj dokument i
15 kakav je njegov status.

16 P: Ovo je dokument Vlade Sjedinjenih Država, dozvoljen za upotrebu u
17 ovom Sudu. I sada, ovde je prva tačka:

18 [simultani prevod] "Službenik UN-a krivi Muslimane za borbe u Bihaću."

19 [na B/H/S-u] I kaže u Kninu:

20 [simultani prevod] "Alan Roberts, glasnogovornik UNPROFOR-a za sektor
21 jug, rekao je danas na redovitoj konferenciji za štampu u Kninu da sadašnji
22 sukobi na prostoru Bihaća predstavljaju posljedicu napada koje je izveo 5.
23 korpus muslimanske vojske na srpske položaje na područjima Bosanske Otoke i
24 Bosanske Krupe.

25

26

27

28

29

30

1 Prema tome, Roberts je rekao da ovo ne predstavlja akt agresije Vojske Republike
2 Srpske. Alan Roberts je zanijekao informacije temeljem kojih su pripadnici
3 Srpske Vojske Krajine granatirali Bihać."

4 [na B/H/S-u] I tako dalje. Možemo svi pročitati to. Da li vidite,
5 gospodine generale, da-

6 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ali to je izvadak iz *Tanjug*-ova
7 izvještaja, zar ne?

8 OPTUŽENI: Ali to je izvadak iz *Tanjug*-ovog izvještaja konferencije koja
9 je autentična.

10 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospođo Edgerton -

11 SVEDOK: [simultani prevod] Oprostite, ne sjećam se ovoga dokumenta. A
12 sad, ako ne mogu se sjetiti ni incidenta niti ove konferencije za novinare o
13 kojoj se ovdje govori, pretpostavljam da je ovo došlo iz Hrvatske, odnosno sa
14 *press*-konferencije koja je tamo održana, a ne u Bosni, zato što, koliko ja znam,
15 Roberts nije bio jedan od mojih ljudi. Mislim da je on radio za misiju UN-a u
16 Hrvatskoj, a ne za misiju u Bosni. Knin je bio izvan moje zone odgovornosti.

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

18 G. KARADŽIĆ: A evo, sledeća tačka: "*Army advanced east of Bihać...*", kaže
19 na desnog... u desnom stupcu:

20 [simultani prevod] "Glasnogovornik UNPROFOR-a, Claire Grimes, isključila
21 je vojnu akciju UN-a da se zaustave borbe u bihaćkome džepu."

22 [na B/H/S-u] A dva pasusa niže:

23 [simultani prevod] "Trenutno, borbe su usredotočene na liniju sukoba, te
24 se ne gađa grad Bihać koji je zaštićeno područje."

25

26

27

28

29

30

1 [na B/H/S-u] I dva pasusa dalje:

2 [simultani prevod] "U subotu, komandant UN-a za Bosnu, general-pukovnik
3 Sir Michael Rose, upozorio je Srbe da zaustave svoje napade na grad Bihać ili će
4 doći do djelovanja NATO-a."

5 [na B/H/S-u] Pa, gospodine generale, kada su jedinice 5. korpusa
6 napredovale prema Banja Luci, uzimajući ve...velike teritorije srpske, spaljujući
7 sela, niko im nije zapretio. Kako su mogli da Vas optuže da ste Vi prosrpski
8 oficir kada ste Vi pretili samo nama, a nikada njima, odnosno, u ovom slučaju
9 niste njima?

10 O: Pa, ja Vam ne mogu odgovoriti na to pitanje.

11 P: , sećate li se da ste šta... kao što ovde piše, zapretili Srbima da
12 stanu, inače ćete pozvati NATO?

13 O: Toga se jako dobro sjećam. Mislim da ste me pitali zašto su me zvali
14 prosrpski nastrojenim čovjekom, ja nikada nisam ni odgovorio na takvo pitanje i
15 to Vam ne mogu odgovoriti. No, ja se svakako sjećam upozorenja snagama bosanskih
16 Srba, kojim se tražilo da se obustavi napad na grad Bihać, to je tačno. Što god
17 moglo proizaći iz toga napada, ne može se reći da je UN u to bio uključen ili da
18 je postao uključenim u tome trenutku. Mi smo, zapravo, jedino bili uključeni u
19 zaštićenu zonu Bihaća. Bilo je puno bitaka koje su se vodile po Bosni, za koje
20 mi 1994. nismo ni znali.

21 P: A da li se sećate Vašeg upozorenja Muslimanima da ne izlaze iz Bihaća
22 i napadaju Srbe? Je li bilo takvog upozorenja?

23 O: Mi bismo svakako iskazali svoju rezerviranost u vezi sa pokretanjem
24 napada iz zaštićenih zona, i o tome govorili Predsjedništvu. Siguran sam da i
25 jesmo tako učinili, u više navrata.

26

27

28

29

30

1 Prepiska s generalom Dudakovićem na terenu bila je sporadična, a on je
2 zapovijedao 5. korpusom.

3 P: A da li je moguće, gospodine generale, da je Vas muslimanska strana
4 dezinformisala da mi bombardujemo grad, umesto što progonimo 5. korpus? Mi
5 legitimno progonimo 5. korpus, a oni Vas dezinformišu da mi bombardujemo grad.
6 Da li je takva mogućnost postojala?

7 O: Svakako je moguće da su oni izveli napad iz zone Bihaća, i da je to
8 5. korpus učinio suprotstavljajući se našim upozorenjima, te da ste vi izveli
9 protunapad da biste ih vratili na područje Bihaća, i da ste sada granatirali
10 Bihać, tako se vjerovatno događalo. No, to nije nas moglo spriječiti u tome da
11 izvršimo svoju odgovornost, što se tiče odvratanja napada na zaštićene zone,
12 upozoravajući vas da prestanete s granatiranjem, inače zovemo NATO.

13 P: Hvala.

14 OPTUŽENI: Može li da se usvoji ovaj dokument?

15 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Pretpostavljam da nema prigovora,
16 gospođo Edgerton?

17 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Ne.

18 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Dokument se prihvata.

19 SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet D709.

20 OPTUŽENI: Hvala.

21 G. KARADŽIĆ: Gospodine generale, ovde su neki predstavnici Ujedinjenih
22 nacija potvrdili da su određeni nacionalni bataljoni imali neprincipijelan odnos
23 bliskosti i sklonosti ka jednoj strani, konkretno ka muslimanskoj strani.

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li je to i Vaše saznanje?

2 O: Ne, nikako. Nas su optuživale obje strane. Bosanska Vlada nas je
3 stalno... stalno je optuživala Ruse da su na strani Srba, i obratno, vi ste
4 optuživali muslimanske strane u UN-u da su saveznici Vladine strane. To je
5 zapravo bio argument na koji smo se navikli i što nas je prilično uznemiravalo
6 1994., sredinom 1994.

7 P: Hvala.

8 OPTUŽENI: Možemo li sada dobiti 1D2517? 1D2517.

9 G. KARADŽIĆ: Samo kratko da bacimo pogled na pismo koje s... je upućeno i
10 Vama, zapravo ambasadoru Akashiju, de Lapresleu i Vama, generala Milovanovića.
11 Vidite da se ovde general Milovanović vama žali da s... da se bangladeški bataljon
12 meša u rat na muslimanskoj strani, naoružava Muslimane i snabdeva ih
13 informacijama koje prikupe pri uvidu u našu situaciju. Da li se sećate te krize
14 oko mešanja bangladeškog bataljona? Da li se sećate da je ova ofanziva 5.
15 korpusa nastala nakon dolaska bangladeškog bataljona u Bihać?

16 O: Ja se svakako sjećam borbi u Bihaću dok je bangladeški bataljon i bio
17 tamo, ali odbacujem svaku tvrdnju da su oni pružali podršku snagama bosanske
18 države. Oni su imali lako naoružanje, vrlo lako naoružanje, oni su bili laki
19 bataljon. Vrijeme nije bilo posebno dobro, i sumnjam da su oni i imali ikakvih
20 mogućnosti da pruže potporu Vladinim snagama, čak da su i htjeli.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ja nikada nisam dobio nikakav takav izvještaj, da bi se takvo što događalo, od
2 vojnih promatrača koji su bili tamo na terenu.

3 P: A da li je tačno da ste ih Vi, zbog tih sumnji i prijava, premestili
4 iz Bihać... džepa, 'bihaćkog džepa', na Pleso i negde drugo - aerodrom Pleso u
5 Zagrebu ili negde drugo?

6 O: To se nije dogodilo dok sam ja bio tamo.

7 P: Dobro, pogledajmo ovaj poslednji paragraf:

8 [simultani prevod] "U vezi s gore navedenim, zahtijevamo da hitno
9 izvršite pritisak na Muslimane, kako bi i jedni i drugi prestali s ofanzivnim
10 aktivnostima, i to posebno onim prema civilnim naseljima, te da se povuku na
11 položaje na kojima su bili 23. listopada 1994., inače bit ćemo primorani
12 izvršiti odmazdu prema prostoru s kojega se izvode napadi na nas."

13 [na B/H/S-u] Ovde je general Milovanović sasvim legitimno obaveštava da
14 smo napadnuti, da se deo... je... da se jedan bataljon Ujedinjenih nacija iz
15 Bangladeša meša i pomaže, i da ćemo mi, ako ih vi ne sprečite u napadima na
16 srpske teritorije, da ćemo mi reagovati. Da li se sećate ovoga pisma?

17 O: Ne.

18 P: A da li ste nešto uradili na... po no... po ovom zahtevu generala
19 Milovanovića?

20 O: Kako sam već rekao, doktore Karadžiću, mi smo puno vremena trošili
21 nastojeći smanjiti intenzitet sukoba. Kada smo dobivali ovakva pisma mi bismo
22 svakako provjerili tvrdnje kod bosanske Vlade.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I ukoliko bismo raspolagali dokazima da oni otpočinju s napadima, mi bismo im
2 vrlo oštrim riječima kazali da to ne čine zato što smo se nalazili usred
3 situacije koja je trebala biti mirovni proces. To se događalo u junu mjesecu i
4 događalo se kasnije na prostoru Bihaća.

5 P: Hvala, gospodine generale, ali oni su potpuno mogli da predvide šta
6 će de... se desiti ako mi krenemo u kontraofanzivu. Vi ćete njima... njih upozoriti
7 oštrim rečima, a nas oštrim bombama, je l' tako?

8 O: Mislim da se to može i tako reći.

9 P: Hvala.

10 OPTUŽENI: Možemo li usvojiti ovaj dokument?

11 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

12 SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet D710.

13 OPTUŽENI: Da li pauza ide sada ili imamo još 10 minuta?

14 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da, tako je. Biće pauza 25 minuta, što
15 znači da ćemo nastaviti u 16.00h.

16 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

17 ... Početak pauze u 15.37h

18 ... Sednica nastavljena u 16.03h

19 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sjesti.

20 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Karadžiću, izvolite.

21 OPTUŽENI: Hvala.

22 Mogu li sada da zamolim... da li je ostalo šta ne...neprihvaćeno? Nije.

23 Mogu li da zamolim 1D2536?

24 G. KARADŽIĆ: Gospodine generale, sećate li se da je bila, u vreme te
25 krize i svake krize, intenzivna prepiska između nas i vas, između mojih generala
26 i vas, između mene i Akashija i Lapreslea, itd.

27

28

29

30

1 Sećate li se toga?

2 O: Da.

3 P: Hvala. Da li je ovo jedno od tih pisama, to je 17. novembar, vrhunac
4 krize, moje pismo generalu de Lapresleu koje je UNMO sa Pala prosledio? Mogu li
5 Vas zamoliti da bacite pogled na ovo pismo? Da li ja u ovom pismu obaveštavam
6 generala de Lapreslea da razumem njegove brige, ali da ukazujem na to da je
7 našoj kontraofanzivi prethodila velika ofanziva muslimanskih snaga protiv nas, i
8 da mi smatramo da je UNPROFOR odgovoran za razvoj događaja jer nije uspeo - ja
9 ću to pročitati:

10 [simultani prevod] "Jednostavno ne možemo dopustiti Muslimanima da
11 naprave oružana uporišta u zaštićenim zonama, te da se njima služe kao odskočnim
12 daskama za izvođenje napada na nas, pod zaklonom UN-a i NATO-a. Zaštićena zona
13 je, navodno, predviđena da bude na korist civilima, a ne bi trebala biti puna
14 naoružanih vojnika."

15 [na B/H/S-u] I dalje kažem:

16 [simultani prevod] "Nije nam namjera nanositi patnje civilima u
17 'bihačkome džepu'. Mi samo se služimo našim legitimnim pravom na samoobranu, te
18 ćemo goniti svakoga naoružanog Muslimana. Ako to znači ulazak u zaštićenu zonu,
19 da bi se Muslimane razoružalo, neka bude tako. Imajući u vidu činjenicu da
20 UNPROFOR nije, ili nije mogao demilitarizirati 'bihački džep', čini se da ćemo
21 mi to morati učiniti sami, ali htio bih Vam pružiti uvjerenja da nenaoružani
22 civili ili, pak, položaji UNPROFOR-a na tome prostoru, nikako nisu cilj našeg
23 djelovanja."

24

25

26

27

28

29

30

1 [na B/H/S-u] Da li je ovo jedna legitimna pozicija, gospodine generale?

2 O: Pa to nije stav s kojim bih se ja složio, zato što mislim da Vi niste
3 smjeli napadati zaštićene zone, bez obzira na to kakve provokacije mogu biti. Mi
4 smo nastojali postići mir u to vrijeme, a svaka ofanziva ili svaka izlika bila
5 je za žaljenje.

6 P: A da li se... malopre sam Vas pitao, da li se... da li dopuštate
7 mogućnost da su Vas muslimanske vlasti dezinformisale, pa umesto što mi
8 progonimo 5. korpus, oni Vas dezinformišu da mi napadamo grad? Je l' tako? Je l'
9 to moglo biti ili ne?

10 O: Ja shvaćam da je to Vaš stav, da.

11 P: Hvala.

12 OPTUŽENI: Je l' može da se usvoji ovaj dokument?

13 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

14 SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet D711.

15 G. KARADŽIĆ: A Vaša saznanja nisu da... da je bilo tih manipulacija i da
16 je bilo dezinformacija, je l' tako? Ili ste i Vi imali saznanja i obavešteni od
17 svojih ljudi da oni dezinformišu i tako navlače NATO na nas?

18 O: Ja mislim da jedina aktivnost NATO-a bila je uslijed zahtjeva UN-a, a
19 na osnovi opažanja vojnih promatrača na terenu. Mi nismo uzvraćali, odnosno,
20 nismo reagirali na zahtjev bosanske Vlade da se izvrši zračni udar po Srbima i
21 to nijednom prilikom.

22 P: Hvala. Moje pitanje je bilo da li ste mogli dezinformisani, a ako Vi
23 smatrate da ste odgovorili, možemo ići dalje.

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li ste mogli biti dezinformisani, da li Vas je muslimanska vlada
2 dezinformisala?

3 O: Mi smo bili dezinformirani od svih strana u sukobu, ali to nije nužno
4 značilo da smo mi postupali na osnovi tih informacija.

5 P: Hvala.

6 OPTUŽENI: Možemo dobiti 1D2520?

7 G. KARADŽIĆ: Dok to dobijemo, da li Vam je poznat potpukovnik Daniell?

8 O: Naravno, on mi je bio načelnik štaba u drugoj polovini moga boravka u
9 Bosni.

10 P: Ovo je njegov faks, *unclassified fax*, Glavnom štabu UNPROFOR-a u
11 Zagrebu, od 25. novembra 1994. godine.

12 OPTUŽENI: Mogu li zamoliti da dobijemo sledeću stranu?

13 G: KARADŽIĆ: Da li potvrđujete da je ovo taj faks od 25. novembra?

14 O: Trenutak, htio bih se ispraviti, on je bio vojni savjetnik, a ne
15 načelnik štaba, ali u isto vrijeme. A sad bih pogledao dokument.

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ovde se, ako sam u pravu, opisuje šta su bili sadržaji vaših
2 sastanaka sa srpskom i muslimanskom stranom. Sa srpske strane su bili Koljević,
3 Tolimir i Zametica; sa muslimanske Silajdžić, Muratović; sa vaše strane Rose,
4 Andreev i Gobillard. Ali ovo su poznati stavovi, pogledajmo tačku 4:

5 [simultani prevod] "Dviije stvari treba primijetiti: A. Teške
6 dezinformacije tijekom čitavog sastanka u vezi s granatiranjem Bihaća i napadima
7 Srba. Kasnije se pokazalo netočnim. Armija Bosne i Hercegovine otvara paljbu iz
8 teškog naoružanja iz centra grada, i sada, u 16.30h, saznajemo da Srbi
9 uzvraćaju. Puno poziva od Ganića kojima se traži napad zračnim udarima. Moguće
10 je da je sastanak dogovoren kako bi se kupilo vrijeme, i kako bi se Srbima
11 omogućilo da napadnu večeras Bihać, po mraku."

12 [na B/H/S-u] I... i druga tačka, možemo na sledeću stranicu:

13 [simultani prevod] "UNPROFOR dolazi do trenutka kada treba donijeti
14 odluku u vezi sa upotrebom zrakoplovnih snaga NATO-a kao potpore misiji."

15 [na B/H/S-u] I videćemo dalje, sad je:

16 [simultani prevod] "Ako se to pokrene, razaranje lokacija SAM i EW..."

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Karadžiću, svi mi znamo
18 čitati. Koje je tu pitanje, Vaše?

19 G. KARADŽIĆ: Pitanje je, gospodine generale, da li vidite da je u vašim
20 redovima postojala potpuna svest o tome da vas dezinformišu, da na nas pucaju iz
21 grada, a kada mi odgovorimo, onda se priprema NATO akcija.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ja vidim da je to, zapravo, pismo točan odraz onoga što smo mi u to
2 vrijeme mislili, ali mislim da to ne odražava točno ono što ste Vi kazali.

3 P: A evo, ovde kaže da će UNPROFOR biti u ratu ako se izvrše... ako se
4 lansiraju napadi i destrukcija SAM mesta, i EW, itd.

5 [simultani prevod] "UNPROFOR će biti u ratu, o tome se razgovaralo, i
6 oni su u tome jedinstveni."

7 Potpuna saglasnost da, ako pucate, bićete u ratu s nama, je l' tako?

8 O: Ovdje se radi o ciljevima više razine, o čemu smo razgovarali već
9 ranije. Mi nismo bili spremni za to, zato što to nije bilo u skladu s mirovnom
10 misijom u kojoj smo mi bili. NATO je želio proširiti i broj i razinu tih
11 ciljeva. Mi smo to odbili unatoč tome što su snage bosanskih Srba ispaljivale
12 projekte SAM 2.

13 P: A jednu ste nam takvu instalaciju oštetili, odnosno NATO je oštetiо,
14 a ogromna vatrena moć je bila sručena po planini Grmeč, oko Petrovca, Ključa,
15 oko Bihaća, ogromna vatrena moć NATO-a je bila sručena, mada smo mi delimično
16 smanjili gubitke nekim lukavstvima, postavljanjem lažnih položaja, itd.

17 Mogu li Vas pitati, gospodine generale, kako ste Vi dolazili do ovih
18 napada? S kim ste komunicirali u NATO-u?

19 O: Procedura traženja zračnih udara od NATO-a je prilično složena.
20 Pojednostavljeno, ona se sastojala u tome da ja tražim zračni udar. Na to se
21 najprije moraju usuglasiti u Zagrebu, i onda bi NATO odgovorio, a navođenje
22 NATO-ovih aviona, to bi činili vojnici UN-a na terenu.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Bila je jedna kategorija upotrebe sile od NATO-a koja nije obuhvaćala UN, a to
2 je bilo sljedeće: ako bi piloti NATO-a smatrali da se nalaze pod prijetnjom
3 vašega projektila - recimo, ukoliko ih otkriju srpski radari - onda su imali
4 pravo pucati na te radare i otvarati paljbu po instalacijama protuzračne obrane
5 bez pozivanja na UN. Upotreba sile u tom trenutku bi, zapravo, predstavljala
6 samoobranu.

7 P: A drugi oblici?

8 O: To su bile jedine kategorije, jedini oblici za upotrebu snaga NATO-a
9 kao snaga podrške UN-u.

10 P: To su... to je bio naj... jedan bez vaše... bez Vaše saglasnosti i Vašeg
11 poziva. Koji su bili oblici na Vaš poziv, i kako su... kako je dolazilo do tog
12 poziva? Možete li da nam predočite put od Vaše odluke do... do napada... a... a...
13 vazdušnog napada, put i instance prema kojima su išli Vaši zahtevi?

14 O: Upravo sam Vam to objasnio.

15 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Karadžiću, mene zanima koliko
16 su ova pitanja relevantna za Vašu optužnicu i za Vaše teze. Imajte to na umu,
17 vrijeme nam je ograničeno. Htio bih da odredite prioritete za postavljanje
18 pitanja. I prijedite na sljedeću temu.

19 OPTUŽENI: Hvala.

20 Može li da se usvoji ovaj dokument, a da objasnim kako je to važno?
21 Važno je radi toga što ćemo da tražimo od NATO-a dokumentaciju koja se odnosi na
22 odnose sa nama, odnosno na napade na nas, radi toga što moramo da rasvetlimo
23 okolnosti u kojima smo živeli i postojali.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Imat ćete vremena za iznošenje svoje
2 argumentacije, ali to nije sada.

3 A dokument ćemo usvojiti u spis.

4 SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet D712.

5 OPTUŽENI: Hvala.

6 G. KARADŽIĆ: Gospodine generale, da sam znao da nećete dovoljno znati o
7 tome kad su počeli napadi iz Bihaća i kol'ko su nam prethodno uzeli teritorije,
8 ja bi' doneo mape, američke mape, koje pokazuju, iz dana u dan, kako je to bilo.
9 Nadao sam se da ćete Vi to svedočiti. Ali prihvatate li Vi da je našem
10 kontranapadu prethodio masivan napad o kome govori ova korespondencija, masivan
11 napad iz Bihaća prema srpskoj Krajini, krajiš... Krajini bosanskih Srba?

12 O: Ja nisam video tu korespondenciju koju Vi spominjete.

13 P: Pa, ovo... ovo malopre pismo, moje pismo de Lapresleu i... i... i
14 Milovanovićeva pisma Vama, i tako dalje, cela ta korespondencija u kojoj mi
15 upozoravamo da nas napadaju i da ćemo ići u kontraofanzivu.

16 O: Kao što sam već ranije rekao, ne mogu da se setim tačno redosleda
17 događaja u tom periodu koji su doveli do napada bosanskih Srba na Bihać. Moguće
18 je da je tako kako Vi kažete, da ste vi uzvratili kontranapadom, odnosno na
19 kontranapad. Ustvari, moguće je da ste vi, jednostavno, napadali enklavu iz
20 nekih drugih razloga. Mi nismo imali pozicionirane vojne posmatrače koji bi nam
21 dali tačan izveštaj, udar po udar i za svaki pojedinačni sukob koji se dešavao u
22 Bosni, u to vreme.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. Sad ćemo se vratiti na *total exclusion zone* u rejonu Sarajeva.
2 Da li se sjećate, gospodine generale, da smo mi tražili da se utvrdi tačno šta
3 spada u teško naoružanje i da je zaključeno da sve preko 12,7 mm spada u teško
4 naoružanje i treba da se povuče iz zone od 20 kilometara?

5 O: Da, to zvuči, kako ste Vi rekli, da je tačno.

6 P: Hvala.

7 OPTUŽENI: Možemo li sada da dobijemo 65ter 1252, ako nije već dokazni
8 predmet Tužilaštva? Da, ovo je taj dokument.

9 G. KARADŽIĆ: Mogu li Vas zamoliti da bacite pogled na dokument, a
10 posebno na tačku 3? Svi mogu pogledati sve, ali tačka 3 je posebno značajna.

11 [simultani prevod] "Potom smo se, u Predsjedništvu, sastali sa
12 Izetbegovićem i Silajdžićem, koji su rekli da su voljni da potpišu prekid vatre
13 pod uslovom da se srpska artiljerija pomeri van dometa Sarajeva i da se stavi
14 pod kontrolu UNPROFOR-a."

15 [na B/H/S-u] Je l' tako?

16 O: Tako je, i ja se toga sećam.

17 P: Da li se sećate da je terminološki bilo između nas, da li *monitoring*
18 ili kontrola, i da smo mi našli da je *monitoring* prihvatljiv, dok muslimanska
19 strana - kao što se vidi iz tačke 3 - zahteva kontrolu samo srpskog naoružanja.
20 Je l' tako bilo?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja se sećam tih opštih rasprava o razlici između termina "*monitoring*"
2 i "kontrola", znači praćenje i kontrola, ali to je sve čega se ja sećam.

3 P: A sećate li se ovoga što je u tački 3, da muslimanska strana traži
4 samo kontrolu srpskog naoružanja, a ne nudi kontrolu nad svojim naoružanjem?

5 O: Da, ja mislim da je to bio njihov stav.

6 P: Hvala.

7 OPTUŽENI: Možemo li dobiti poslednju stranu ovog dokumenta?

8 G. KARADŽIĆ: Molim Vas da pogledate ove elemente, lista elemenata:

9 "Efektivna kontrola UNPROFOR-a određenih ključnih pozicija, u i oko
10 Sarajeva."

11 "*Monitoring* na tim mestima od strane UNPROFOR-a ili ar... sve artiljerije,
12 teških minobacača i svega iznad 12,7."

13 [simultani prevod] "Da se Sarajevo ne koristi kao centar odakle će se
14 lansirati napadi."

15 "Obustaviti, odnosno zadržati na nivou brojčano stanje i kretanje
16 postojećih snaga, u i oko Sarajeva."

17 [na B/H/S-u] Da li je ovo bio fer koncept, gospodine generale?

18 O: Kako meni ovo izgleda, to je samo nacrt jednog dokumenta koji mislim
19 da sam imao prilike da vidim ranije.

20 P: Sećate li se da je srpska strana pristala na ovo?

21 O: Vi ste, svakako, pristali da stavite svoje naoružanje pod neku vrstu
22 UN kontrole i da ostatak povučete van zone od 20 kilometara.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da, to je tako bilo. Naravno, ostaje činjenica da niste postupili u svakom
2 pojedinačnom slučaju i ispunili tu obavezu /sic/, a i to nas nije iznenadilo.

3 P: Doći ćemo do toga. Samo Vi sada nas podset... recite nam da li je
4 muslimanska strana prihvatila ovaj Vaš nacrt.

5 O: Ne mogu da se setim kakav je bio dogovor sa bosanskom Vladom. Možda
6 bi i trebalo da me podseti neki dokument ili da se to malo dalje i detaljnije
7 istraži, ali ja mislim da je jedan opšti stav bio da su se i oni saglasili da
8 neće koristiti svoje teško naoružanje i da će zaustaviti kretanje trupa i da će
9 prestati sa napadima iz Sarajeva. To je bio, znači, jedan opšti stav i pozicija
10 sa kojom su se oni, ja mislim, saglasili. Oni, u svakom slučaju, nisu stavili
11 svoje naoružanje pod UN kontrolu na isti način na koji su to uradili bosanski
12 Srbi. Ja mislim da je bio samo neki simbolički gest u jednoj od kasarni, gde je
13 određen broj oružja pokazan, ali sigurno to ne može da se smatra predajom
14 naoružanja snagama UN-a.

15 P: Hvala.

16 OPTUŽENI: Može da se usvoji ovaj dokument?

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

18 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet D713.

19 OPTUŽENI: Hvala. Možemo li sada da dobijemo 1D02458?

20 G. KARADŽIĆ: Da li Vam je poznato ime major Annink?

21 O: Pa, to nije ime nekoga koga sam ja video ili za koga sam čuo punih 14
22 godina, ali zvuči mi poznato.

23 P: Hvala. Hvala.

24

25

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: Možemo li da dobijemo sledeću stranu ovog dokumenta?

2 SUDIJA KWON: [simultani prevod] A gde je prva stranica? Očigledno
3 nedostaje, počinje sa stranicom 3.

4 OPTUŽENI: Počinje sa tačkom 3, ali mi smo tako dobili od... pa mi smo tako
5 dobili od... od Tužilaštva. To je deo sigurno nekog većeg dokumenta Ujedinjenih
6 nacija.

7 SUDIJA KWON: [simultani prevod] U redu, idemo dalje.

8 G. KARADŽIĆ: Mogu li sada da obratim Vašu pažnju na ovaj dolnji /sic/
9 pasus:

10 [simultani prevod] "U vezi sa pitanjem gde se nalaze bosanski vojnici
11 koji se kreću od Dobrinje prema Ilidži, danas pre podne major Annink je rekao da
12 su oni sa tim trupama, i da su oni ušli u tunel i verovatno izašli.

13 Također je dodao da minobacači od 60 mm, koje su vojnici BiH nosili sa
14 sobom, mogu vrlo lako da se stave na leđa i da se prenesu."

15 [na B/H/S-u] I dalje objašnjava da on smatra da to nije kršenje a... a...
16 zon... zone totalnog isključenja, da su samo a... minobacači preko 80 mm, dok su d...
17 a... dok je sve ostalo preko 12 milimet... 12,7 mm, zabranjeno.

18 Da li se sećate da si muslimanski vojnici i na taj način kršili, noseći
19 minobacače na leđima?

20 O: Ni bosanska strana se nije pridržavala dogovora o prekidu vatre iz
21 Sarajeva ka spoljašnim delovima, i to nisu se saglasili odmah.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I naravno, bilo je prekršaja i kršenja tog dogovora tokom celog leta, ali je
2 opšti jedan stav bio da postoji jedan dosta dobar nivo smirenosti, odnosno mira,
3 koji bi nam omogućio da popravimo neke objekte i, odnosno, da se ponovo uvedu
4 komunalne usluge i da se ponovo krene sa konvojima. Dakle, obe strane su kršile
5 taj dogovor. U pravu ste.

6 P: Videćemo posle o tome ko je prvi kršio, jer to je valjda važno, ali
7 ovde je poenta na tome da major Annink prilično kreativno tumači ovaj sporazum,
8 i da njemu 60 mm nije veće od 12,7 mm. I to je suština, da major Annink, takođe,
9 štiti muslimansku stranu opravdavajući nošenje minobacača od 60 m - koji jeste
10 pešadijsko, može biti pešadijsko naoružanje - na leđima, a s koga mogu da
11 pucaju. Da li se Vi slažete da je ovo kreativno tumačenje i da nije tačno?

12 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Pre nego što odgovorite, generale.
13 Izvolite, gopodice Edgerton.

14 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Ja sam samo htela da pitam u kom pravcu
15 ide ovo pitanje.

16 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

17 SVEDOK: [simultani prevod] Ja nemam, ispred sebe, detalje tačno o kojim
18 kalibrima i različitim vrstama oružja se radi, koji su bili predmet tog
19 sporazuma o povlačenju teškog naoružanja, ali svakako da minobacač od 81 mm
20 jeste bio obuhvaćen, a možda oni od 60 mm nisu bili obuhvaćeni. Dakle, ja nemam
21 te podatke u svojoj memoriji. Ja se sećam da je granica bila postavljena za
22 topove od 12,7 mm. Ako se dobro sećam, major Annink je bio oficir za odnose sa
23 štampom, koji je odgovarao na pitanja novinara, i možda je to rezime neke
24 konferencije za štampu koju je on održavao u Sarajevu.

25

26

27

28

29

30

1 Ja sumnjam da bi njegov stav bio u pogledu razlike između minobacača od 60 mm i
2 onog od 81 mm, i da to odražava sporazum koji je postignut /sic/. Ja ne vidim
3 nijedan drugi način.

4 P: Ali ovde u...u ovom kaže:

5 [simultani prevod] "Jedan novinar je izrazio nevericu u vezi s tim kako
6 se može top od 12,7 mm, protivavionski top, smatrati kršenjem, a ne i onaj od 60
7 mm."

8 [na B/H/S-u] Samo je u tome poenta. Ali gospodine generale, prihvatate
9 da je bilo drugačije gledano na muslimansko oružje, je ' l tako?

10 O: Pretpostavljam da je sporazum bio osmišljen tako da važi za obe
11 strane, ali ne mogu se setiti tih rasprava o kalibrima i milimetrima naoružanja
12 koje se ima povući, tako da ja ne mogu ništa tome da dodam.

13 P: Hvala.

14 OPTUŽENI: Je l' dobilo broj? Je l' usvojen?

15 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Usvaja se.

16 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti D714.

17 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Evo, imamo i prvu stranu koju je moj
18 kolega, gospodin Reid, uspeo da nađe.

19 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Onda da dodamo i tu stranicu.

20 [Pretresno veće se savetuje sa sekretarom]

21 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Evo, sad mi kažu da ovaj dokument mora
22 da ima sedam strana.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [Zastupnici tužilaštva se savetuju]

2 GĐA EDGERTON: Mi smo uspeli, za sada, da nađemo samo pet.

3 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Usvojićemo ga takvog kakav je, a onda

4 ćemo te dve stranice naknadno dodati i videćemo šta se još može uraditi osim

5 toga.

6 OPTUŽENI: Hvala. Odbranu jako zanima šta je na te dve stranice. Možda

7 nešto iz pravila 68?

8 Možemo li da dobijemo 1D2450? 1D2450. Verujem da nemamo srpsku

9 varijantu.

10 G. KARADŽIĆ: Gospodine generale, prepoznajete li ovo? Ovo je *press*

11 *release and summaries*... jer... a... ujedinjenih... UNPROFOR-a, je l' tako?

12 O: Tako je.

13 P: 15. februar 1994., je l' tako?

14 O: Taj datum stoji gore u vrhu.

15 OPTUŽENI: Možemo li dobiti, onda, treću st... a... treću stranu odavde, a

16 drugu u dokumentu? Treća strana odavde. Malo uvećano molim, vrh. E.

17 G. KARADŽIĆ: Sada, gospodine generale, vidite ovde, na sastanku gospodin

18 Akashi, general /nerazgovetno/ /?Cott/, general Rose, sreli su se sa admiralom

19 Boorda, komandantom savezničkih snaga za južnu Evropu, na Pleso aerodromu. "Smi...

20 svrha mitinga je bila da se promoviše bliža koordinacija između UNPROFOR-a i

21 NATO-a u vezi sa mogućom upotrebom a...a...avionske, odnosno aer... *air-power* u Bosni

22 u Hercegovini, part... posebno u zoni Sarajeva."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I gospodin Akashi i gospodin Boorda su naglasili da NATO... da, ako NATO
2 upotrebi air... vazдушnu silu, da na... na zahtev Ujedinjenih nacija, da mora biti
3 urađeno na nepristrasnoj osnovi, na nepristrasan način i da mora biti usmereno
4 bil... na bilo koju stranu koja krši primirje.

5 Sećate li se toga?

6 O: Da, dobro se toga sećam.

7 P: Koliko puta je muslimanska strana prekršila primirje? Po Vašim
8 tekstovima, daleko više i češće nego srpska strana, je l' tako?

9 O: Ako govorite o letu 1994., to je verovatno tačna procena, ali opet
10 kažem, ja nemam pred sobom konkretne cifre ni brojke. Ono što znam jeste da je
11 došlo do propasti tog sporazuma u septembru 1994., a da je to bilo posledica
12 delovanja bosanske Vlade.

13 P: E, hvala. Evo šta ste Vi rekli:

14 [simultani prevod] "General Rose je rekao novinarima da su brojna
15 kršenja prekida vatre, do kojih je došlo u noći u subotu, počinile snage
16 bosanskog Predsedništva, a ne bosanskih Srba."

17 [na B/H/S-u] Koliko puta je... su muslimanske snage bombardovane od strane
18 NATO-a?

19 O: Ponovo kažem, da bih mogao da odgovorim na Vaše pitanje, moralo bi to
20 pitanje da se stavi u kontekst. Kada smo se admiral Boorda, gospodin Akashi i ja
21 sastali da bismo razgovarali na aerodromu Pleso o poziciji NATO-a, kao što
22 možete videti iz ovog dokumenta, jeste bilo da bi oni uzvratili na kršenje koje
23 dolazi sa bilo koje strane, a to bi se uradilo na zahtev Ujedinjenih nacija.

24

25

26

27

28

29

30

1 U suštini, mi nismo očekivali da će doći odmah do prekida vatre, da će
2 on biti 100 procentno uspešan. Mi smo očekivali da će biti nekih polovičnih
3 rezultata od momenta kad se potpiše prekid vatre, pa do zaista obustave paljbe
4 oko Sarajeva, i upravo se tako i dogodilo.

5 Negde krajem leta, general Boorda... odnosno, admiral Boorda, njega je
6 zamenio admiral Smith. I bilo je jasno da je NATO promenio svoju poziciju u
7 smislu primene sile protiv svih strana u sukobu koje bi prekršile, pogotovo
8 njihov ultimatum za demilitarizaciju Sarajeva. Od tog trenutka pa nadalje,
9 nažalost, NATO je stao na stranu, odnosno, stao je na stranu jedne zaraćene
10 strane, i konačno je uvukao UNPROFOR snage na terenu na to da budu, ustvari,
11 pristrasne, da se ponašaju pristrasno prema bosanskim Srbima /sic/. Eto, to se
12 dogodilo.

13 Dakle, razgovarati o tome ko je u februaru otvarao paljbu i zašto NATO
14 nije odgovorio, zahteva jedan drugačiji odgovor sa moje strane, a u vezi sa onim
15 šta se dogodilo krajem tog leta.

16 P: Da li sam dobro razumeo, u transkriptu: [na engleskom] "...being
17 *partial by the Bosnian Serb side*" or "*against the bosnian Serb side*"? *Have they*
18 *been in favour of Bosnian Serb side or against Bosnian Serb side? Maybe my*
19 *English knowledge is not -*

20 O: Dopustite mi da pročitam kako je zapisano.

21 Da, bosanski Srbi su počeli da doživljavaju UN kao neobjektivan, više
22 nisu smatrali da smo mi objektivni. Dakle, Vi ste počeli da verujete da smo se
23 mi svrstali uz bosansku Vladu, a to je proisteklo zbog toga što NATO se nije
24 ponašao nepristrasno.

25

26

27

28

29

30

1 Da li Vam to sada ima smisla više?

2 P: Sasvim, sasvim. Hvala.

3 OPTUŽENI: Može li da se usvoji ovaj dokument?

4 SUDIJA KWON: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

5 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet D715.

6 OPTUŽENI: Možemo li sada da dobijemo 1D02451? 1D02451.

7 G. KARADŽIĆ: Mogu li da podsetim da je ovo telegram de... od 20. februara

8 1994. godine, u 17.56h, od gospodina Akashija: Annanu, Stoltenbergu, Roseu -

9 dakle, na sve tri strane - u kome gospodin Akashi opisuje sastanak sa Karadžićem

10 i Izetbegovićem. Pa, molim Vas da obratite pažnju na, poglavlje je "Sastanak sa

11 Karadžićem na Palama, 19. februara", pa onda, pod tačku 1:

12 [simultani prevod] "Kada je reč o definiciji termina 'kontrola UNPROFOR-

13 a pregrupisanih oružja', doktor Karadžić nije imao nikakvih primedbi na našu

14 definiciju, iako je naglasio da oni imaju pravo na samoodbranu. Prema tome,

15 imaju pravo da ponovo uzmu naoružanje u slučaju da dođe do napada od muslimanske

16 strane."

17 [na B/H/S-u] Sećate li se da Vas je gospodin Akashi o ovome obavestio,

18 ovim pismom?

19 O: Sećam se.

20 P: Hvala.

21 OPTUŽENI: Možemo li dobiti sledeću stranu?

22 G. KARADŽIĆ: Pa, podtačka 3:

23 [simultani prevod] "Doktor Karadžić je takođe ponovio da pripadnici

24 UNPROFOR-a treba da budu raspoređeni na svim lokacijama i da moraju imati

25 potpunu slobodu kretanja u celoj zoni, kao što je prethodno dogovoreno."

26

27

28

29

30

1 [na B/H/S-u] I ovoga se sećate, je l' tako?
2 O: Tako je.
3 P: Hvala. Ovo je sad tačka 3:
4 [simultani prevod] "Doktor Karadžić je takođe izrazio svoju veliku
5 spremnost..." /prevod engleskog transkripta: "... da otvore direktne rute, u i oko
6 Sarajeva"/...
7 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Mislim da treba da se vratimo na
8 prethodnu stranu.
9 OPTUŽENI: Da, da, molim Vas, da. Da, to je... to je tačno, ovo je strana.
10 G. KARADŽIĆ: Dakle, možemo videti šta sam ja, takođe, predložio. I da
11 sam predložio da se ustanove zajedničke... zajednički *check-pointi*, od stra...
12 zajedno UNPROFOR i vojska bosanskih Srba, a na drugoj strani armija bosanska i
13 UNPROFOR. Da li se i toga sećate?
14 O: Da, sećam se.
15 P: E, onda vidimo šta se ovde... šta je zabeležio iz sastanka sa
16 gospodinom Izetbegovićem.
17 OPTUŽENI: A možemo li dobiti poslednju stranu?
18 G. KARADŽIĆ: Tačku 6, poslednja strana... tačku 7, pardon:
19 [simultani prevod] "Uprkos svim našim naporima, zapazio sam da i dalje
20 postoji tendencija na bosanskoj strani da hrani informacijama i podstiče štampu
21 u Sarajevu, koja je 'željna i gladna incidenata'."
22 [na B/H/S-u] Dakle, čak i... i sa nivoa ambasadora Akashija, zapaženo je
23 to da muslimanska strana stvara događaje da bi hranila medije u Sarajevu.
24
25
26
27
28
29
30

1 Je li tako?

2 O: Ja vidim šta ovde piše, i ja se s tim slažem.

3 P: Hvala.

4 OPTUŽENI: Je l' može da se usvoji?

5 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

6 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet D716.

7 G. KARADŽIĆ: Dakle, gospodine generale, Vi ste se takođe složili,
8 odnosno razume... podrazumevalo se da, ako budemo napadnuti, imamo pravo da
9 vratimo svoje naoružanje iz ovih mesta gde su sakupljena, kolekcionih mesta. Je
10 l' tako?

11 O: Mislím da se o tome nikad nije postigao dogovor, ne. U suštini, kad
12 ste vi došli i oduzeli pojedina oružja sa tih sabirnih mesta, a posebno jedan
13 tenk T-55, mi smo tražili da NATO izvrši vazdušne udare da bi se taj tenk vratio
14 i tako je i urađeno.

15 P: Hvala.

16 OPTUŽENI: Možemo li sada da dobijemo 1D2481?

17 G. KARADŽIĆ: P: Da li se sećate, gospodine generale, da su Muslimani
18 izvan zone od 20 kilometara pucali po Srbima u zoni od 20 kilometara, da su
19 pucali iz centralne Bosne - Breza, Visoko, kao i iz samog centra grada?

20 O: Da, vidim šta tu piše.

21 P: Hvala. Ovo je telegram ambasadora Akashija, a upućen je sekretaru
22 Annanu, Gharekhanu, Stoltenbergu, i evo šta kaže u tački 2:

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [simultani prevod] "Najnovije borbe..."

2 [na B/H/S-u] Da li su svi pročitali učesnici, da možemo da idemo na
3 drugu stranu? Pa ćemo posle pogledati mapu kako ovo stvar... izgleda. Možemo li
4 do... ići na drugu stranu?

5 A-ha, e pogledajmo tačku 3:

6 [simultani prevod] "Protokol Sarajevskom sporazumu WCP, od 14. februara,
7 koji je u prilogu, priznaje legitimno pravo vojske bosanskih Srba na samoobranu.
8 Ako vojska bosanskih Srba bude izložena jačem pritisku Armije BiH, njihov
9 zahtjev da im se omogući pristup oružju mogao bi postati još jačom realnošću,
10 temeljem protokola koji se gore spominje."

11 [na B/H/S-u] Vidite da je ipak postojao protokol, i u njemu je
12 kodifikovano naše pravo da, ako smo napadnuti, uzmemo svoja oruđa. Je l' tako?

13 OPTUŽENI: A možemo li sada dobiti -

14 G. KARADŽIĆ: Je l' tako, gospodine generale, da ovde jasno kaže da je
15 postojala i kod Ujedinjenih nacija svest da protokol sadrži odredbu o našem
16 pravu na samoodbranu?

17 O: Pa, kada pročitam ovaj paragraf, to ne mijenja moj stav da je u to
18 vrijeme, zapravo, situacija UN-a svakako u Sarajevu bila takva da smo mi
19 prikupljali naoružanje u mjesta za skladištenje oružja, kako bi se spriječilo
20 daljnje otvaranje paljbe po Sarajevu, te da, ukoliko je to oružje bilo izvlačeno
21 iz tih mjesta, onda bismo mi, u skladu s time i reagirali. Ovaj razgovor
22 gospodina Akashija i njegovih viših savjetnika i šefova u Njujorku je nešto o
23 čemu ja nisam bio obaviješten.

24 P: Hvala. Ali mi sada govorimo o izuzecima, odnosno, o prilikama u
25 kojima je nama bilo dopušteno da uzmemo oružje i da se branimo.

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: Možemo li dobiti dve stranice dalje, da vidimo protokol koji
2 je potpisan? Još jednu stranicu. Ovo je potpis između gospodina Akashija i mene.

3 G. KARADŽIĆ: A evo sada sadržaja protokola. Mogu li Vas zamoliti da
4 obratite pažnju na tačku 1:

5 [simultani prevod] "U slučaju povlačenja UNPROFOR-a iz bilo kojeg
6 razloga s međusobno dogovorenih lokacija za pregrupiranje teškog naoružanja, bez
7 pristanka vojske bosanskih Srba ili ako se povuče sa mjesta gdje se nalazi
8 između srpskih i muslimanskih linija, vojska bosanskih Srba zadržava pravo da
9 ponovno rasporedi svoje naoružanje i da pojača broj vojnika na linijama
10 frontova. Dok, u slučaju napada Muslimana na Srbe kojega UNPROFOR ne može
11 spriječiti ili zaustaviti odmah, vojska bosanskih Srba zadržava pravo da
12 primijeni adekvatne mjere samoobrane".

13 O samoopredjeljenju ćemo govoriti kasnije.

14 O: Vidim, vidim ja to i to je, zapravo, izjava o stavu bosanskih Srba,
15 kako govori gospodin Akashi u ovome sažetku sa onog sastanka.

16 P: Ovo nije stav, ovo je deo protokola, ovo je prva tač... najvažnija
17 tačka protokola koji smo gospodin Akashi i ja potpisali. Je li tako? Ovo nije
18 moja jednostrana izjava. Ovo je prihvaćeno između mene i Ujedinjenih nacija.

19 O: Mislim da tu sasvim jasno piše u točki 1: "U slučaju povlačenja
20 UNPROFOR-a...". Mi nismo imali namjere povlačiti se tada.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ali piše i, u slučaju muslimanskog napada kojeg Vi ne budete mogli
2 ili hteli sprečiti i prekinuti, da mi imamo pravo na... da organizujemo
3 samoodbranu. Je l' tako? Drugi deo ovog pasusa?

4 O: Kako sam rekao već, to je hipotetička situacija u vezi s kojom se
5 ovdje postiže sporazum, zato što UN nije imao namjeru povući se, niti iz
6 Sarajeva, niti s lokacija za prikupljanje naoružanja. Svakako, da smo mi ta
7 oružja ostavili, vi biste imali pravo ponovno ih uzeti.

8 P: Ovde ja referiram na drugu mogućnost. Da ste vi... da vi niste otišli,
9 nego da su nas Muslimani napali. Da li se Vi slažete da je ovo s... osnova za naše
10 izuzimanje o... po... oružja, da je osnova, pravna i sporazumna osnova, da mi
11 izuzmemo oružje koje smo vam predali pod superviziju? Ne vaše napuštanje - to je
12 prva mogućnost - druga mogućnost je u slučaju muslimanskog napada. Je li to
13 dogovoreno između mene i Akashija, i potpisano?

14 O: Kada se pogleda ovaj dokument - ovo je sad moje tumačenje - čini se
15 da je situacija sljedeća: ako pritisak na srpsku stranu bude zahtijevao vaše
16 pojačanje položaja negdje izvan Sarajeva, da bi vam se onda, eventualno, moglo
17 omogućiti da to oružje uzmete i da ga pošaljete na neko drugo mjesto u Bosni.
18 No, ne mogu reći da je to taj način na koji sam ja tada to shvaćao.

19 P: Ja mislim da svi učesnici mogu da vide, gospodine generale, da se ovo
20 odnosi samo na "*total exclusion zone*" u Sarajevu i da, ako nas u Sarajevu
21 napadnu, u Sarajevu možemo i da se branimo. Jer, što da se branimo u... u
22 Bijeljini, ako su nas napali u Sarajevu?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 OPTUŽENI: Može li da se usvoji ovaj dokument?

2 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

3 SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet D717, časni Sude.

4 OPTUŽENI: Možemo li sada da dobijemo 65ter 13636?

5 G. KARADŽIĆ: Da li Vam je, gospodine generale, poznata ova mapa i ovaj
6 krug?

7 O: Osim činjenice da to nije jedna od UN-ovih karata i da je to možda
8 karta koju ste mi pokazali neki dan, ona se zapravo poklapa sa izvornom kartom
9 UN-a koja mi je poznata, koja pokazuje izvorni položaj onoga centra kruga od 20
10 kilometara.

11 P: I to je centar, na Marin Dvoru kod katoličke crkve, je l' tako?

12 O: Da, mislim da ste u pravu.

13 P: Da li se sećate, gospodine generale, da ste Vi protestvovali -
14 malopre smo vidjeli u dokumentu - da izvan ovoga kruga muslimanske snage nisu
15 bile demilitarizovane, odnosno da nisu imale zonu isključenja, i da su pucale po
16 Ilijašu, krajnje severno na ovoj mapi i da su pucale po Srbima u zoni?

17 O: Ja se, svakako, sjećam otvaranja vatre po Ilijašu. Odakle je otvarana
18 paljba, to ne znam, da li je bila iznutra ili izvan toga kruga od 20 kilometara,
19 to ne znam.

20 P: Da li mogu da Vas zamolim da Vam pomogne službenik da -

21 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospođo Edgerton, zar nemamo bolju
22 sliku, boljeg kvaliteta? Ovo je, izgleda, skenirana zemljopisna karta 25
23 Sarajeva, odnosno, ona koja se nalazi u registratoru karata za Sarajevo.

24

25

26

27

28

29

30

1   GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Provjerit ćemo, časni Sude. No, ja bih...
2 mislim da, za ovu, vjerojatno ne. Mi imamo slike drugih karata koje prikazuju
3 isto područje i koje su bolje kvalitete i veće, ali ne ove.

4   OPTUŽENI: Ako mogu da pomognem -

5   SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ako ste zadovoljni sa ovom slikom, ako
6 mislite na njoj dalje raditi, ako možete, onda može. Nastavimo.

7   OPTUŽENI: Pa, bolje bi bilo da je bolja, ali ovde je važan ovaj krug.
8 "*Total exclusion zone*" je ovih... ovaj krug od 10 kilometara. Ako je ova mapa
9 prihvaćena, možemo ići dalje.

10   SUDIJA KWON: [simultani prevod] Dobro, samo sam htio reći da je to karta
11 25, odnosno stranica 25 onoga registratora za Sarajevo.

12   Prihvaćamo dokument.

13   SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet D718.

14   OPTUŽENI: Hvala. Možemo li sada da dobijemo 65ter 6863? 65ter 6863.

15   G. KARADŽIĆ: Ovo je, ako mi dopuštate da pojednostavim, telegram
16 generala de Lapreslea, i upućen je sekretaru Annanu, Stoltenbergu u Ženevi, a
17 odnosi se na "*total exclusion zone*" - *heavy weapon exclusion zone violation* - i
18 kaže u prvoj tački da je "*dnevni sit-rep*", kaže da je bilo teško... teška borba,
19 najteža borba od februara".

20   I kaže:

21   [simultani prevod] "Armija BiH i vojska bosanskih Srba razmijenili su,
22 otprilike, 300 minobacačkih projektila i 6.000 komada metaka iz pješadijskog
23 oružja. Napad je pokrenula Armija Bosne i Hercegovine, uz potporu minobacačkom
24 paljbom iz rezidencijalnih područja u gradu, odnosno, u centru."

25

26

27

28

29

30

1 [na B/H/S-u] I kaže, dole, sledeće:

2 [simultani prevod] "Armija BiH izvela je napad na Špicastu stijenu..."

3 [na B/H/S-u] Špicastu... na Špicastu stenu, koju ćemo... o kojoj ćemo se
4 baviti u drugim svedočenjima. I onda dolje kaže:

5 [simultani prevod] "Armija BiH, također, je pokrenula na području
6 židovskog groblja. Prema nepotvrđenim izvještajima vojske bosanskih Srba,
7 odnosno njihovog oficira za vezu, kaže se da je vojska bosanskih Srba izgubila
8 teren na Špicastoj stijeni, te izgubila dva čovjeka te ima pet ranjenih. Ovi
9 prvi napadi, nakon ovih napada uslijedio je ograničeni odgovor vojske bosanskih
10 Srba teškim naoružanjem."

11 [na B/H/S-u] Slažete li se, gospodine generale, da je ovo - Vi ste i
12 sami pominjali - u septembru propalo, napadom muslimanske vojske na srpske
13 položaje?

14 O: Da, sjećam se toga dana, i to vrlo dobro, i mislim da su Srbi bili
15 umjereno reagirali na to.

16 P: Ovde kaže da "ispočetka su se sasvim uzdržavali".

17 OPTUŽENI: Možemo li dobit' sledeću stranu, da vidimo ovo o čemu govorite
18 - "srpski odgovor"?

19 Sledeća strana, molim.

20 [simultani prevod] "Vojska bosanskih Srba uzvratila je gađanjem stadiona
21 Zetra, Predsjedništva i prostora sjeverno od katedrale i Sedrenika. Komandant
22 komande za Bosnu i Hercegovinu, tražio je od obiju strana da odmah prestanu sa
23 svim vojnim djelovanjima ili će morati poduzeti sve adekvatne mjere da bi
24 zaštitio civilno stanovništvo Sarajeva, uključujući zračne udare."

25 [na B/H/S-u] Sećate li se da ste to... potegli za takvim argumentima.

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Evo pogledajte drugu rečenicu tačke 2, da je "bosanska strana
3 započela napade i da su odgovori srpske vojske, Vojske Republike Srpske, bili i
4 odbrambeni i uzdržani i da nismo u toj situaciji povukli svoje oružje sa mesta...
5 sa kolekc... kolekcionih mesta." Je li tako?

6 O: Vi tražite sad da se ja složim s nečim što sam ja napisao. Naravno da
7 je tako.

8 P: Hvala.

9 OPTUŽENI: Možemo li dalje kazat... pogledati kod "assessment", kod
10 "procena"?

11 G. KARADŽIĆ: [simultani prevod] "Ovo je možda bila odmazda za prekid
12 komunalnih usluga u Sarajevu. Također je očito, uz posjet predsjednika
13 Izetbegovića Njujorku, devetnaestoga /?osamnaestoga/, da je to bio pokušaj
14 Armije BiH da izvuče jaki odgovor vojske bosanskih Srba. Možda se Armija BiH
15 nadala da će vojska bosanskih Srba izvući teško oružje iz mjesta za prikupljanje
16 oružja, te da će NATO reagirati zračnim udarima." Budući da Haiti dominira
17 američkim i međunarodnim vijestima, Armija BiH je željela vratiti Sarajevo
18 ponovno na prve stranice i ponovno prikazati Srbe, odnosno vojsku bosanskih
19 Srba, kao agresora, itd., itd."

20 [na B/H/S-u] Da li vidite pod kakvim smo mi bili teškoćama, da nemamo
21 izbora? Ne možemo da se branimo jer nas čekaju mediji i čeka nas NATO. Je l'
22 tako? Vi ste, i sami, zapazili da smo bili pod pritiskom NATO-a i pod pritiskom
23 medija.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja, svakako, ne mogu odgovoriti na Vaš komentar, zato što je to opis
2 Vaše motivacije i Vašega tadašnjeg stava. Jedino što sam ja mogao učiniti je
3 izvijestiti o onome što sam vidio oko sebe na terenu i to su moje misli izrečene
4 u tome pismu i pri tome ja stojim i dan-danas.

5 P: Hvala. Vidi se da ste zapazili da je... odnosno, ver... poverovali da se,
6 verovatno, Muslimani kreću sa minobacačem okolo i da pucaju po Srbima, da... s
7 namerom da pr... p... pruže utisak da Vojska Republike Srpske uzima više,
8 upotrebljava više oružja. Zatim, da, (b):

9 "Da se učini što teže Vojsci Republike Srpske i NATO-u da uoče i izvrše
10 odmazdu i da stvore konfuziju bombardujući... odakle je bombardovanje došlo i u...
11 o... o... ohrabre nediskriminatio...torno i *multi-targeting by the BSA with resultant*
12 *civilian casualties.*"

13 [na B/H/S-u] To je, dakle, jedno Vaše veoma oštroumno zapažanje,
14 gospodine generale, i ja Vam na tome zahvaljujem. Je l' tako?

15 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Dakle, koje je tu pitanje, gospodine
16 Karadžiću?

17 G. KARADŽIĆ: Pa, pitanje je da je... a... da... a...: Da li je ovo bilo jedno
18 oštroumno zapažanje?

19 A sledeće pitanje je: Zašto smo bombardovani 22. septembra, tri dana
20 posle ovoga?

21 O: Ja se ne sjećam zašto su u septembru traženi zračni udari NATO-a, ali
22 pretpostavljam da je to bilo zato što ste vi izvukli nešto od teškog naoružanja
23 iz lokacija za prikupljanje oružja.

24 OPTUŽENI: Može da se usvoji ovaj dokument?
25
26
27
28
29
30

1   GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Časni Sude, ovaj dokument je već
2 dokazni predmet. On je ponovno pročitao skoro cijeli, na zapisnik, još jednom.

3   SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da, ja sam isto upravo to htio reći.

4   SEKRETAR: [simultani prevod] Ovo je bio dokazni predmet P1673.

5   SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da, dakle to je već dokazni predmet.

6   OPTUŽENI: Ovaj nije usvojen, koji dolazi. To je 65ter 19266. 19266, to
7 je UNMO Pale, prosleđuje pismo generala Milovanovića.

8   G. KARADŽIĆ: Komandi UNPROFOR-a... i pogledajte u prvom pasusu kaže da
9 smo:

10   "22. septembra, između 18.40h i 19.10h, da nas je NATO brutalno napao u
11 selu Dobroševići," gde je uglavnom civilna populacija. I mo...mogu svi pročitati
12 da je to... se to desilo, pošto su muslimanske snage organizovale oružani napad
13 koji traje već nekoliko dana, iz onog dela Sarajeva pod muslimanskom kontrolom,
14 i suprotno... protiv zone od 20 kilometara.

15   I vidite ceo tekst, gospodine generale, a dole kaže:

16   [simultani prevod] "Procijenivši situaciju do koje je došlo, i to
17 posebice uslijed bombardiranja srpskog civilnog stanovništva, komanda UNPROFOR-a
18 pruža pomoć i potporu muslimanskoj snazi, obavještavamo vas da do daljnijega
19 nismo u mogućnosti odobriti i osigurati aktivnosti mirovnih snaga UN-a na
20 teritoriju Republike Srpske."

21   [na B/H/S-u] Dakle, gospodine generale, za sve akcije Vojske Republike
22 Srpske u odnosima sa snagama Ujedinjenih nacija, postojali su razlozi.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Evo, u septembru je razlog da, iako je svi imaju svest da Muslimani napadaju
2 nas, i da mi ne uzimamo oružje i da smo uzdržani, 22. septembra smo
3 bombardovani. Naredba dolazi od Ujedinjenih nacija i nišandžija je na terenu iz
4 Ujedinjenih nacija, je l' tako?

5 O: U ratu se stvari događaju velikom brzinom, doktore Karadžiću, možda
6 je to bilo tako 22. septembra, kada sam ja pisao tu analizu. Situacija se
7 dramatično promijenila kada ste uzeli tenk iz skladišta za prikupljanje
8 naoružanja i, ako se dobro sjećam, kada ste otvorili paljbu iz toga tenka na
9 jedno francusko vozilo. U tom trenutku se dinamika promijenila i zračni udari su
10 postali neizbježni.

11 P: Nema poda... ovde podataka, možda je to neki incident sa Francuzima
12 kasnije ali, gospodine generale, celo vre... prethodno vreme Muslimani krše
13 odredbu o "*total exclusion... exclusion zone*", žestoko nas napadaju. Niko - osim
14 izveštaja - ne reaguje drugačije, a onda kad mi uzmemo jedno oruđe, onda
15 dobijemo bombe. Mi smo, po protokolu, imali pravo da se branimo. To je potpisano
16 od strane Ujedinjenih nacija. Je li tako?

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Karadžiću, tema ovoga suđenja
18 nije zašto je NATO bombardirao. Molim Vas, probajte koristiti svoje vrijeme
19 efikasno.

20 OPTUŽENI: Ja i ne sudim NATO-u, i nemam name...nameru da sudim NATO-u.
21 Hoću da dokažem da naš odnos sa UNPROFOR-om nije bio nemotivisana zla volja,
22 ekselencijo, nego da je... su postojali razlozi za s... naše sumnje i za oprez u
23 aktivnostima Ujedinjenih nacija na našoj teritoriji, jer te Ujedinjene nacije
24 komanduju bombardovanje i čak i imaju... daju nišandžije.

25

26

27

28

29

30

1 Ali evo, ja ću to ostaviti.

2 Molim da se ovaj dokument usvoji.

3 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

4 SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet D719.

5 OPTUŽENI: Možemo li da dobijemo 1D02463?

6 G. KARADŽIĆ: Ovo je telegram gospodina Akashija, upućen Annanu,
7 Gharekhanu, Stoltenbergu, u vezi sa posetom generala Delića Njujorku. Pa, možete
8 da pogledate treći pasus, da je tokom posete, Delić je rekao da UNPROFOR... da je
9 UNPROFOR razoružao srps... a... muslimanske snage, bosanske snage, u z... u
10 sigurnosnim zonama i da ima moralnu obavezu da ih štiti, što nije bilo tačno,
11 kao što se... kao što znate. Je l' tako? Da vi niste nikoga razoružali? Je l'
12 tako?

13 O: Mislim da smo već razgovarali o tome kada je postignut sporazum u
14 vezi sa Srebrenicom i Žepom. Rezolucije Vijeća sigurnosti još nisu bile stupile
15 na snagu, a lokalni sporazum su postigle dvije strane, da se jedna povuče, a
16 druga da se razoruža. Naravno, strana bosanske Vlade u Srebrenici odlučila je
17 predati samo beskorisno oružje, a zadržala je kontrolu nad oružjem koje se moglo
18 upotrijebiti, te je tijekom sljedećih nekoliko mjeseci se vratila svojoj
19 politici izvođenja napada iz enklave na Srbe koji su bili oko njih. To da, to je
20 tačno, ali naravno, donošenje ili prihvatanje rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a
21 nije, kako smo već razgovarali, postavljalo zahtjev snagama bosanske Vlade u
22 enklavama da se razoružaju.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, bile su dvije, ponešto različite situacije, kakve su prevladavale na
2 terenu.

3 P: Hvala. Ovde gospodin Akashi osporava stavove gospodina Delića,
4 generala Delića, i kaže:

5 [simultani prevod] "Imajući u vidu procijenjenu snagu vojske u
6 džepovima...", itd., itd., "...mi smatramo da ni Srebrenica ni Žepa nisu u cijelosti
7 demilitarizirane."

8 [na B/H/S-u] To je u skladu sa ovim što ste malopre rekli. Možemo li
9 dobiti sledeću stranu?

10 Poslednji pasus kaže da je konačno, na kraju, komandant bosanskih... i
11 Hercegovine izvještava da su "odnosi sa bosanskom sna... stranom, u cjelini ostaju
12 dobri. [simultani prevod] Međutim, ima značajnih ograničenja na slobodu kretanja
13 UNPROFOR-a duž linije sukoba od Visokog do Breze, i istočno od Tuzle. Osim toga,
14 promatrački punkt kanadskog 2. bataljuna izravno je gađan od strane Armije BiH,
15 15. septembra i 16. septembra, unatoč protestima Predsjedništvu i generalu
16 Deliću."

17 [na B/H/S-u] Sećate li se da je... da su Vam rest...restrikcije u kretanju
18 bile na muslimanskoj teritoriji i..., a da je kanadski bataljon, ova... a... a...
19 osmatračko mesto bilo pucano, na njega pucano, 15. i 16. septembra?

20 O: Tih se konkretnih incidenata ne sjećam, ali ponovit ću ono što sam
21 već rekao, a to je da UNPROFOR i konvoji humanitarne pomoći su stalno bili pod
22 opstrukcijama, a katkada i pod napadima svih triju zaraćenih strana.

23 P: Hvala.

24 OPTUŽENI: Može da se usvoji ovaj dokument?

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

2 SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet D720 časni Sude.

3 OPTUŽENI: Da li je sad pauza, ili da pređemo na temu demilitarizovane
4 zone na Igmanu?

5 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Napravićemo pauzu od 25 minuta.
6 Nastavljamo u petnaest do šest.

7 ... Početak pauze u 17.20h
8 ... Sednica nastavljena u 17.46h

9 SUDIJA KWON: [simultani prevod] /nečujno/ ...sa gospodinom Tiegerom hteo
10 da potvrdim da se redosled svedoka nije promenio. Reč je o ova dva svedoka koji
11 slede.

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Tako je, časni Sude.

13 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.
14 Gospodine Karadžiću, nastavimo.

15 OPTUŽENI: Hvala. Molim -

16 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Pa Vas molim da do 18.30h završite
17 unakrsno ispitivanje.

18 OPTUŽENI: Hvala.
19 Molim da dobijemo u elektronsku sudnicu 1D02466.

20 G. KARADŽIĆ: Do tada, gospodine generale, da Vas pitam: da li znate da
21 su potpredsednici moji, profesorka Plavšić i profesor Koljević, bili
22 potpredsednici Bosne i Hercegovine, u zajedničkom Predsedništvu?

23 O: Ja mogu samo da kažem da se jesam sa njih oboje upoznao.

24 P: A da li znate da su oni, od 1990. do 1992., bili članovi zajedničkog
25 Predsedništva?
26
27
28
29
30

1 Ne... ne Republike Srpske, nego Bosne, cele.

2 O: Je li to Vaša tvrdnja ili pitanje, gospodine Karadžiću?

3 P: Pitanje. Da li s... Pit... moje pitanje. Da li ste znali da su oni bili u
4 zajedničkom Predsedništvu pre nego što su ga napustili, kad je izbio rat?

5 O: Možda sam to znao u ono vreme, ali se sada toga ne sećam.

6 P: Hvala. O tome govo... Kad govorim da smo mi podjednako ravnopravne
7 strane, hoću da Vam kažem da su oni bili članovi Predsedništva Bosne i
8 Hercegovine. Molim Vas da obratite pažnju na ovaj telegram ekselencije Akashija
9 Annanu, Gharekhanu, Gouldingu, Stoltenbergu, i u prvoj... prvoj tački, prva
10 rečenica, kaže:

11 [simultani prevod] "Postalo je jasno da, u poslednjih nekoliko dana,
12 bosanska Vlada namerno stvara prepreke za povlačenje svoje vojske sa planine
13 Igman, i za ponovno uvođenje integriteta demilitarizovane zone."

14 [na B/H/S-u] Možete li, u najkraće, da predstavite Veću šta je bilo sa
15 Igmanom, istoriju ove zone? Ili preferirate da ja iznosim tvrdnje, a Vi da se
16 prema njima odredi...odredite?

17 O: [Bez usmenog odgovora]

18 P: Hvala. Da li je tačno da smo mi, da je srpska vojska uzela Igman i
19 Bjelašnicu, u avgustu 1993. godine?

20 O: Da.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Da li je tačno da se tek to smatralo potpunim okruživanjem Sarajeva,
2 i da nam je is...isporučen ultimatum da se povučemo?

3 O: Tačno je.

4 P: Da li je tačno da su pre toga i posle toga muslimanske snage iz
5 Sarajeva i u Sarajevo mogle ulaziti i izlaziti preko Igmana i kroz tunel?

6 O: Postojao je jedan put koji je vodio preko planine Igman, a drugi deo
7 tog puta je bio kroz tunel ispod aerodroma ili tamo negde na kraju aerodroma, sa
8 suprotne strane od Lukavice. Ali su oni morali da siđu onda sa Igmana, pošto su
9 svi drugi putevi bili blokirani za ulazak u Sarajevo. Naravno, vojnim konvojima
10 i vojsci nije bilo dozvoljeno, od strane UN-a, da se tuda kreću, to su bili
11 civilni konvoji. Ja bih samo to hteo da bude svima jasno.

12 P: Hvala. Dakle, onda smo... da li je tačno da smo se mi povukli i predali
13 Ujedinjenim nacijama zonu na Igmanu, koja je sporazumno proglašena za
14 demilitarizovanu zonu na Igmanu?

15 O: Tačno je.

16 P: Hvala.

17 OPTUŽENI: Možemo li na ovom dokumentu pokazati četvrtu stranu? Četvrta
18 strana istog ovog dokumenta.

19 G. KARADŽIĆ: Da li je ovo kopija sporazuma o uspostavljanju linije... a...
20 a... a... a... aj... o...o povlačenju snaga sa Igmana i Bjelašnice, koju su potpisali
21 Stjepan Šiber u ime muslimanske vojske i Milovanović u ime srpske vojske, uz
22 svedočenje brigadnog generala Vere Hayesasa?

23 O: Tako je, to je taj dokument.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. Možemo li da se vratimo sada na prvu stranicu?

2 Da li je tačno da su Ujedinjene nacije jedno vreme uspele da obezbede da
3 to bude demilitarizovana zona?

4 O: Ultimatum za demilitarizovanje zone je došao od NATO-a, a ne od UN-a,
5 ali je uživao podršku Ujedinjenih nacija na terenu.

6 P: A da li je tačno da je Vojska Republike Srpske tu zonu predala
7 Ujedinjenim nacijama, UNPROFOR-u, a ne ni NATO-u, ni muslimanskoj vojsci?

8 O: Tačno je.

9 P: Da li je tačno da su Muslimani zloupotrebili ovaj sporazum, prošli...
10 zaposeli tu zonu i prošli sa nebranjene strane, i ubili naše pomoćno osoblje,
11 odnosno medicinske radnike Vojske Republike Srpske, dvadeset - 16 muškaraca i 4
12 žene?

13 O: Tačno je.

14 P: Da li je posle nastupila kriza, zato što oni nisu hteli da napuste
15 demilitarizovanu zonu, veoma dugo?

16 O: Snage bosanskih Srba, je l' na njih mislite ili mislite na snage
17 bosanske Vlade i države?

18 P: Bos... snage Republike Srpske, bosanskih Srba - kako Vi kažete, su se
19 povukle i predale Ujedinjenim nacijama demilitarizovanu zonu. Muslimanske snage
20 su je ponovo zaposele i nisu htele da se povuku, je l' tako?

21 O: Oni su upali u taj deo. Oni nisu ponovo preuzeli to područje, već su
22 oni samo se kretali, odnosno, napredovali i ušli u to područje, ali su ih
23 Ujedinjene nacije zaustavile u daljem kretanju napred, pa su se oni stacionirali
24 na toj tački unutar demilitarizovane zone. To je tačno.

25 P: Hvala. Možemo li... mogu li sada obratiti Vašu pažnju -
26
27
28
29
30

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Generale, jeste rekli unutar vojne zone?

2 SVEDOK: [simultani prevod] Izvinjavam se, mislio sam demilitarizovane
3 zone.

4 OPTUŽENI: Hvala.

5 G. KARADŽIĆ: Mogu li sada... vidjeli smo prvu rečenicu, mogu li posljednju
6 rečenicu prve tačke:

7 [simultani prevod] "Tvrdnje ambasadora..."

8 [na B/H/S-u] Dakle, oni nisu hteli da se ta demilitarizacija ponovo
9 uspostavi, je l' tako? A onda Vas molim da pogledate i dve prve rečenice tačke
10 2, koji govori o ovom sporazumu koji smo pokazali. Sećate se toga, je l' tako?

11 O: Da, vrlo dobro se sećam.

12 P: Hvala.

13 OPTUŽENI: Možemo li dobiti i sledeću stranu?

14 G. KARADŽIĆ: Evo šta kaže pr... tačka 3, da su:

15 "... u maju 1994. godine je štab UNPROFOR-a po...po... prio... pokazao da se
16 bosanska muslimanska strana, bosanska strana, infiltrirala i počela da
17 uspostavlja pozicije na Igmanu, kršeći sporazum."

18 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Karadžiću, to je sve
19 ponavljanje jedne iste stvari. Svedok je već potvrdio da je tako. Mislim da nema
20 potrebe da čitate sve...

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: Dobro.

2 SUDIJA KWON: [simultani prevod] ...a onda se posle toga žalite kako Vam
3 nedostaje vremena.

4 OPTUŽENI: Dobro. Možemo li onda videti tačku 6, da je se... da je bilo š...
5 1.000 granata, pa sledeću stranu.

6 G. KARADŽIĆ: Jednom rečju, gospodine generale, sjećate li se da su
7 Ujedinjene nacije imale velikih problema da obezbede povlačenje muslimanskih
8 snaga iz demilitarizovane zone na Igmanu i da je to bio, takođe, predmet našeg
9 velikog zatezanja odnosa?

10 O: Tačno je.

11 P: Hvala. Na ov... vidite, ovde, na ovoj strani, u tačci... kraj tačke 6, da
12 izvan zone isključenja bosanske snage pucaju po Srbima u zoni isključenja. O
13 tome smo malopre govorili. Dakle, nije bilo de... a... zone isključenja u Visokom i
14 Brezi i pucali su, dakle, iz centralne Bosne po nama.

15 Dakle, gospodine generale, sećate li se da su čak delovi njihovih snaga
16 ostali i nakon što ste Vi otišli iz Bosne? Da li je bilo dugo, dugo vreme
17 potiskivanja, vraćanja zone... statusa zone... demilitarizovane zone?

18 O: Ja ne znam kad je to toga došlo, budući da sam ja otišao krajem
19 januara 1994., ustvari 1995., i naravno, to je sve još bilo u toku i problem je
20 taj još postojao, kad sam ja otišao.

21 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Mislim da treba drugačije da stoji u
22 transkriptu, jer tu piše da BiH snage pucaju na Srbe unutar zone isključenja.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ja mislim da to treba da bude obrnuto.

2 Generale, možete li da nam objasnite šta znači poslednja rečenica u ovom
3 pasusu, koja kaže: "Međutim, ovo je situacija koja ne spada u mandat niti
4 kontrolu UNPROFOR-a ili NATO-a."?

5 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, koliko se ja sećam, zaravan Čemerska, gde
6 su se borbe odvijale, nalazila se jugozapadno od Igmana i to nije bilo područje
7 na kome smo mi imali posmatračke punktove niti bilo kakvu kontrolu. Dakle, ono
8 što se tamo dešavalo, mi nismo imali jasnu sliku o tome.

9 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

10 G. KARADŽIĆ: Uz svo poštova... uz svo poštovanje, gospodine generale,
11 Čemerska planina se nalazi malo severno od Vogošće, u okviru 20 kilometara zone
12 isključenja, a po njoj pucaju izvan zone isključenja, dakle iz Breze i... i
13 Visokog, a možemo na mapi pokazat' Čemersku planinu, ako je potrebno. Da li se
14 sećate da je Čemerska planina između Vogošće i Ilijaša?

15 O: Onda ću se ispraviti. Ja sam govorio o nekim borbama koje su izbile
16 zapadno od Sarajeva i planine Igman, a Vi očigledno govorite o borbama kod
17 Ilijaša i Vogošće.

18 P: Da, tačka 7 govori da su oni ubacivali mine u "*Total exclusion zone*",
19 po srpskim položajima. Hvala.

20 OPTUŽENI: Možemo li dobiti poslednju stranu ovog dokumenta? Poslednju
21 stranu. Ovde se radi o pismu, Vašem pismu, Ganiću. To nije to, mora biti da je...
22 samo da vidimo, mora biti da je još jedna stranica.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Još jedna stranica. Još jedna strana više, molim. Ne. Ja ću sada pokušati da ERN
2 broj nađem. Ja ću pročitati, pa ćemo staviti na... na grafoskop.

3 G. KARADŽIĆ: Gospodine generale, sjećate li se da ste 16. oktobra
4 napisali pismo Ganiću, a kopija Izetbegoviću, koja kaže:

5 [simultani prevod] "Pišem Vam da bi se zvanično zabeležilo da me
6 zabrinjava što Vlada Bosne i Hercegovine još uvek nije povukla svoju vojsku sa
7 položaja na planini Igman, pogotovo iz područja zapadno od Krupca, u skladu sa
8 dogovorom od 14. avgusta."

9 [na B/H/S-u] I tako dalje. Ja ću Vam sada dati ovo pismo:

10 [simultani prevod] "Moje trupe su postavljene na planinu Igman po
11 zahtevu vaše Vlade. Ako vi niste u stanju da se pridržavate dogovora, u pogledu
12 rasporeda vaših sopstvenih snaga, ja ću morati da ponovo preispitam da li naše
13 snage treba da ostanu na planini Igman."

14 O: Da, sećam se da sam napisao to pismo.

15 P: Hvala. Hvala. Ako u elektronskoj sudnici ovo pismo nije deo ovog
16 dokumenta pod ovim brojem, ja ću zamoliti da se... i, ako već nije deo dokaznog
17 pred... dokaznog...nih predmeta Tužilaštva, da se prihvati ovaj dokument.

18 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospođice Edgerton?

19 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Ne mogu odmah da Vam odgovorim da li je
20 to sastavni deo nekih od dokaznih predmeta Tužilaštva. Ja svakako nemam nikakvih
21 prigovora na dokument kao takav.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Onda ćemo mu dati broj, a onda to
2 kasnije rešiti.

3 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] U redu je.

4 SVEDOK: [simultani prevod] Ja sam video kopiju ovog dokumenta - odnosno,
5 nisam video kopiju dokumenta, tako da ne mogu da potvrdim da li je autentičan
6 ili ne.

7 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Onda pogledajte, molim Vas, i dajte da
8 ga stavimo na grafoskop.

9 SVEDOK: [simultani prevod] To je definitivno to moje pismo.

10 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Usvaja se u spis.

11 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet D721, časni
12 Sude.

13 OPTUŽENI: Hvala. Možemo li dobiti 1D02468? A da li ovaj prethodni
14 dokument u celini je -

15 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Vi ste hteli da se prethodni dokument
16 usvoji u spis, pismo gospodina Akashiya, 1D2466? To će biti usvojeno kao dokazni
17 predmet D722.

18 OPTUŽENI: Ali o... tu ima dosta do... do... dokumenata, mislio sam da je i ovo
19 pismo generala Rosea uključeno, a sad smo ga pri... uložili posebno. Ovaj je
20 dokazni predmet kompleksan, ima dosta dokumenata koji su vezani za istu stvar.
21 Možete videti u e-court-u koliko ima stranica. Originalni dokumenti Ujedinjenih
22 nacija.

23 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Je li tu ima neko pitanje sadržano u
24 ovome?

25 OPTUŽENI: Ne, ne, samo sam hteo da budem fer prema Tužilaštvu, da s...
26 nije samo prva strana, nego da ima više dokumenata, svi su originalni dokumenti,
27 pa pod jednim brojem se, ovaj, nude.

28
29
30

1   Možemo li dobiti 1D02468? Da, imamo ga.

2   G. KARADŽIĆ: Gospodine generale, da li prepoznajete ovaj memorandum od
3 29. oktobra, koji se odnosi na bosansko-muslimansko kršenje demilitarizovane
4 zone? Ovo je *summary* jedan.

5   O: Ne sećam se da sam ranije video ovaj dokument, ali verovatno ga jesam
6 video i ako bih mogao da vidim šta dalje još piše, možda mogu bolje da se
7 prisetim.

8   P: Hvala. Evo, na prvoj strani kaže, na prvoj strani kaže:

9   [simultani prevod] "General Rose poslaće pismo 30. oktobra predsedniku,
10 u kome će detaljno opisati događaje iz ovog rezimea i izraziti svoje
11 nezadovoljstvo sa postupcima BiH. Primena CSA /bliske zračne podrške/ će se
12 takođe spomenuti u oba ta dopisa i u pismu generala Rosea. Treba preduzeti
13 odgovarajuće mere od strane sektora."

14   OPTUŽENI: Možemo li sada da dobijemo... da... da dobijemo devetu stranicu
15 ovog dokumenta?

16   G. KARADŽIĆ: *Press release*, da vidimo zašto je pomenut *close air*
17 *support*, i da li su bili stvoreni uslovi. Evo, molim Vas da pogledate:

18   [simultani prevod] "Uprkos sporazumu postignutom u avgustu 1993., što se
19 tiče demilitarizovane zone na planini Igman i uveravanja koja je dao predsednik
20 Izetbegović, da će sva vojska napustiti to područje, snage BiH su, jutros u
21 6.30h, krenule u ofanzivu protiv bosanskih Srba.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Pošli su iz demilitarizovane zone, južno od Javorca -"

2 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ponovo Vam kažem da mi svi umemo da
3 čitamo, kao i general. Molim Vas, postavite pitanje.

4 OPTUŽENI: Hvala.

5 G. KARADŽIĆ: Molim Vas, onda, da pogledate ovaj dokument. Gospodine
6 generale, da li su se bili stekli uslovi da se pozove NATO na disciplinovanje
7 muslimanskih snaga?

8 O: Da, svakako da jesu.

9 P: Da li su... da li je NATO napao, da li ih je NATO napao i zaustavio?

10 O: Ja sam već objasnio da se u to vreme politika NATO-a već promenila i
11 da oni nisu bili spremni da primene bilo kakvu silu protiv snaga bosanske Vlade,
12 čak i kada je bila reč o direktnom kršenju onoga što je, ustvari, bio ultimatum
13 samog NATO-a, a ne ultimatum UN-a. To je tako bilo i tako se situacija razvijala
14 u to vreme. Ja sam dobio obaveštenje od NATO-a da nijedan zahtev da se upotrebe
15 vazdušni udari protiv snaga bosanske Vlade neće biti prihvaćen.

16 P: Hvala.

17 OPTUŽENI: Može da se usvoji ovaj dokument?

18 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

19 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet D723, časni
20 Sude.

21 G. KARADŽIĆ: Toliko o jednakosti snaga, jednakosti o...odnosa,
22 ravnopravnosti snaga.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: Mo...možemo li sada dobiti 1D2478?

2 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Molim Vas, nemojte komentarisati,
3 gospodine Karadžiću.

4 OPTUŽENI: Povlačim komentar. Možemo dobiti 1D2478?

5 G. KARADŽIĆ: Da li je ovo od UNMO Pale, prosleđuju pismo komandi u
6 Sarajevu, i na pažnju generalu Roseu, protest od strane Glavnog štaba Vojske
7 Republike Srpske, 7. decembar 1994. godine? Je l' tako?

8 O: Vidim da je to poslato gospodinu Akashiju, sa vaše strane, da.

9 P: I u... komandi u Sarajevu i Vama, takođe, na pažnju. Da li vidite,
10 gospodine generale, da je ovde Glavni štab Vojske Republike Srpske obaveštava i
11 protestuje, ne samo zbog napada domaćih snaga, nego pre svega zbog napada
12 Republike Hrvatske, obimnih napada na... u velikom delu zapadne... zapadnom delu
13 Republike Srpske?

14 O: Da vidim sadržaj ovoga što ste poslali, da.

15 P: Vidite da su i bolnice, škole, hramovi, stambena, industrijska zona i
16 sve tako... i tako dalje, bombardovane.

17 OPTUŽENI: Možemo li dobiti sledeću stranu?

18 G. KARADŽIĆ: Da li ste znali za ovo, gospodine generale, i da li ste... da
19 li je NATO nešto učinio, ili Ujedinjene nacije, da se zaustave regularne snage
20 Hrvatske u kampanji protiv sr... srpskog naroda u Bosni i Hercegovini?

21 O: Ja se ne mogu setiti, uopšte, da sam razgovarao o tom incidentu sa
22 gospodinom Akashijem, i kakva je akcija preduzeta, ne znam.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Mi u tom području nismo imali svoje vojnike, tako da svaka informacija koja bi
2 došla od bilo koje strane u konfliktu je bila takva.

3 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Izvolite, gospodice Edgerton.

4 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Časni Sude, ja tvrdim da je ovo
5 irelevantno.

6 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Slažem se.

7 Gospodine Karadžiću, šta ste hteli da pitate u vezi sa ovim dokumentom?

8 OPTUŽENI: Pa, moje pitanje je da li su samo Muslimani bili pod zaštitom,
9 ili su to bili i Hrvati? Da li je bio otvoren lov na Srbe, da se... da je mogao
10 svako da ih napada nekažnjeno? I da li je ovo dokaz? Obavestili smo da nas
11 Hrvatska napada -

12 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Karadžiću, imate još 15
13 minuta, inače ću smatrati da ste iscrpeli sva svoja pitanja.

14 OPTUŽENI: Da li se usvaja ovaj dokument? Stiglo je pismo gospodinu, ovom
15 generalu, a pokazuje u kakvoj smo mi situaciji bili. Ekselencijo, to je moja
16 poenta - u kakvoj smo mi situaciji bili. Kad mrdnemo, kad se branimo, bivamo
17 bombardovani, a kada nas svi napadaju ništa, nikom ništa.

18 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Molim Vas, bez komentara. Bez komentara,
19 gospodine Karadžiću.

20 Usvaja se u spis.

21 SEKRETAR: [simultani prevod] Kao dokazni predmet D724, časni Sude.

22 OPTUŽENI: Molim sada da dobijemo u elektronsku sudnicu - nemamo više
23 vremena za dokumente - u elektronsku sudnicu knjigu generala Rosea. To je broj
24 1D1037, ali verovatno i pod drugim brojem Tužilaštva se nalazi kao dokazni
25 predmet.

26 SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, ta knjiga, odnosno određene
27 stranice te knjige su usvojene u spis kao dokazni predmet D162.

28
29
30

1 G. KARADŽIĆ: Gospodine generale, da Vas podsetim, ovde je uvažena i
2 pokojna Eve-Anne Prentice, u slučaju protiv predsednika Miloševića, svedočila da
3 Sarajevo nije bilo opkoljeni nego podeljeni grad, jer je linija fronta išla ne
4 samo kroz grad nego i kroz stambene zgrade. Da li se Vi slažete s tim?

5 O: Ja ne znam ko je ta osoba i šta su oni govorili, ali ću se složiti da
6 je ta linija sukoba prolazila i kroz zgrade, da.

7 P: Hvala. Možemo li dobiti stranu 53 i 54, dno 53 i vrh 54, u kojoj Vi,
8 na duhovit način, govorite kako su novinari zamenili Sarajevo za Bagdad. Da li
9 se sećate? Rečenica je: "*Since...*", ima to negde.

10 O: Mogu da vidim to, to je izveštaj gospodina Arnetta, dok je on radio
11 za *CNN*.

12 SUDIJA KWON: [simultani prevod] To je stranica 53 u samoj knjizi.

13 OPTUŽENI: Da, trebalo bi 53, da.

14 SVEDOK: [simultani prevod] Da, 53, poslednji red.

15 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Nije to u elektronskoj sudnici.

16 OPTUŽENI: E da, *since there*, ja, "*since there is no such thing as a*
17 *tidy...*" Dakle, odatle, do...do "*leave Bosnia*" na sledećoj strani. Predlažem ove dve
18 stranice, 53 i 54. Potom, 54 i 55, gde Vi, takođe, govorite šta Muhamed Šaćirbey
19 govori u Ujedinjenim nacijama o tome šta se dešava u Sarajevu, a i... i to govori
20 iz sunčanog Miamija, dok Vi, kroz svoj prozor možete da vidite da su stvari
21 drugačije, je l' tako?

22 O: Tako je.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala.

2 OPTUŽENI: Znači, 53, 54 i 55.

3 G. KARADŽIĆ: Možemo li sada dobiti stranu 161?

4 U samoj knjizi 161, gospodine generale, mogu li Vašu pažnju obratiti na
5 pasus koji počinje:

6 [simultani prevod] "Desetog avgusta, jedan tenk T-55 bosanske vojske..."?

7 [na B/H/S-u] Da li je to... bojim se da su... da, ovo je ... trebalo bi da je
8 161.

9 O: Vidim to.

10 P: Da, da, da, počinje: "*Serbian tanks were not alone /nerazgovetno/*"

11 Dakle, da, Vi ste se i sami osvedočili da je tenk izlazio iz tunela i
12 dejstvovao, zatim da je minobacač i sa... od 120 mm pucao po Srbima, iz kruga
13 bolnice u Koševu, i da ste Vi tražili podršku jednog američkog -

14 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ja mislim da smo ovo već obradili.
15 Gospodine Karadžiću, jeste rekli "srpski tenk"?

16 OPTUŽENI: Ne, ne, nego ovde se govori: "*On the August the 10th...*" o
17 muslimanskom tekstu... tenku, koji je izlazio iz tunela i dejstvovao, i o
18 minobacaču koji je dejstvovao po Srbima iz kruga bolnice Koševo. Hvala. Znači,
19 161. stranu. Na 163. strani, dve napred, gde Vi zapažate da Muslimani *in the*
20 *mid-August* bombarduju Ilijaš, koji se nalazi unutar zone, pa nudimo i ovu
21 stranicu. Možemo li sada dobiti stranice, odnosno, ponuditi, uz Vašu pomoć,
22 stranice od 170 do 174? Govori se o le... pismu admirala Smitha generalu de
23 Lapresleu. 170 do 174.

24

25

26

27

28

29

30

1 Počinje:

2 [simultani prevod] "Jedanaestog septembra..."

3 [na B/H/S-u] Da li smo to našli? Znači, 170. do 174. Mo...mora da je pri
4 dnu dole.

5 G. KARADŽIĆ: Da li se slažete da je ovo Vaš opis situacije, odnosno
6 pokušaja NATO-a da preuzme ingerencije Ujedinjenih nacija, kako bi mogao
7 slobodnije da deluje? Je l' tako? Evo na stranici 170.:

8 [simultani prevod] "Na sastanku sam odbacio tvrdnju da je UNPROFOR
9 omekšao stav prema Srbima ili da dozvoljava i dopušta da se ponovo uvede opsada
10 Sarajeva i smatram da je to potpuna besmislica. Srbi nisu zaustavili dotur
11 humanitarne pomoći u Sarajevo, iako je nedavna ofanziva od strane bosanske
12 vojske naterala Srbe da spreče prolaz komercijalnog saobraćaja u grad."

13 O: Nije mi sasvim jasno na koje pitanje ja ovde treba da odgovorim.
14 Očigledno, ovo što ste Vi pročitali jeste tačno i to je iz moje knjige. To sam
15 ja napisao u to vreme i ja u to i dalje verujem. NATO jeste već tada prestao da
16 bude objektivan, što će reći, u jesen 1994., o tome smo već razgovarali.

17 P: Hvala. Dakle, ja ću ponuditi i ovaj...

18 PREVODILAC: Mikrofon.

19 OPTUŽENI: Hvala. Ja ću, dakle, ponuditi i ovaj... ove tri-četiri stranice,
20 od 70... pet stranica, od 70. do... 170. do 174., kao deo Vaše knjige koji nam
21 pomaže da rasvetlimo situaciju.

22 Možemo li pogledati na stranu... na stranu 180?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 180:

2 [simultani prevod] "22. septembra, Karadžić je rekao Sergiou de Mellou...
3 /prevod engleskog transkripta: ... da se pristrasnost UN-a ne može više
4 tolerisati./ On se složio da je ideja /prevod engleskog transkripta: o
5 demilitarizaciji Sarajeva/, privlačna ideja, iako je to zavisilo o tome da li će
6 se Muslimani saglasiti sa obustavom neprijateljstava."

7 [na B/H/S-u] Potvrđujete li to?

8 O: Da, slažem se.

9 P: Hvala. Na istoj strani, pardon, na isto... na strani 188:

10 [simultani prevod] "Puno puta sam se pitao u kojoj meri je Izetbegović
11 umešan u /prevod engleskog transkripta: profiterstvo pri/ kontroli tunela
12 njegove vojske..."

13 [na B/H/S-u] Do ovoga:

14 [simultani prevod] "... verujem da sam /?je/ znao tačno šta se dešava u
15 Bosni i osećam se lično odgovornim /?da je lično odgovoran/ za odluku da on
16 zadrži svoje snage unutar demilitarizovane zone na planini Igman."

17 [na B/H/S-u] To je takođe Vaše stanovište bilo, je l' tako?

18 O: Jeste, bilo je tako.

19 P: Hvala.

20 OPTUŽENI: Možemo li videti 191 i 192?

21 G. KARADŽIĆ: 191 i 192:

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [simultani prevod] "...čekao me je telegram iz Ministarstva spoljnih
2 poslova, u kome se kaže Muhamed Šaćirbey, bosanski predstavnik..."
3 [na B/H/S-u] ...u Njujorku, je li,...

4 [simultani prevod] "...uložio protest na moj zahtev da se povuče bosanska
5 armija..." itd., itd.

6 [na B/H/S-u] I...i to bi bilo, dakle, da vidimo celu, samo prođemo:
7 [simultani prevod] "Bosanci su bacali granate na Francuze i njihovo
8 vozilo, srećom bez ikakvih ozbiljnih žrtava. Kad je zora svanula, Gobillard je
9 odvezao Bosance izvan demilitarizovane zone, sa izuzetkom jednog manjeg broja
10 lica. /kako je prevedeno/"

11 [na B/H/S-u] I dovde, dok kaže, poslednji: "*The next day, Major Indić...*"
12 I onda do kraja rečenice:
13 [simultani prevod] "Kada sam to ispričao Gusu /fon./ po prvi put tokom
14 mog mandata, on je delovao zamišljeno."

15 [na B/H/S-u] Dakle, oni su pucali kada je general Gobillard ih izmeštao
16 iz one demilitarizovane zone, pucali po Francuzima, je l' tako?
17 O: /prevod engleskog transkripta: "Da, jesu."/

18 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Karadžiću, pretpostavljam da
19 Vi želite ovaj dokument predlagati na usvajanje, odnosno knjigu želite u
20 dijelovima?

21 OPTUŽENI: A tako sam...

22 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Samo one dijelove na koje ste se
23 pozivali, njih samo predlažete?
24
25
26
27
28
29
30

1 OPTUŽENI: Da, ne samo danas, nego i... i juče i prekjuče ali, ovaj,
2 shvatio sam da je knjiga uložena, ali sad samo stranice koje se ponude, da ne bi
3 cela knjiga opterećivala spis.

4 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospođo Edgerton, imate li Vi kakav stav
5 u vezi s knjigom?

6 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Ja, zapravo, nemam prigovora na to da
7 knjiga postane dokazni predmet.

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Vijeće će, kako bismo dobro razumjeli
9 sve, okoristit ćemo se time tako da imamo knjigu u cijelosti, prema tome, ne
10 morate se pozivati na nju u svakome dijelu, već možete iznijeti argumentaciju
11 kasnije.

12 OPTUŽENI: Hvala. Možemo li, onda, da dobijemo još jedan dokument,
13 poslednji dokument? On je već usvojen, samo da podsetimo gospodina generala.

14 G. KARADŽIĆ: Gospodine generale, složili ste se da primirje zavisi od
15 obe strane, je l' tako?

16 O: Naravno.

17 P: I kada se -

18 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Samo malo. Knjigu usvajamo kao dokazni
19 predmet u cijelosti, cijelu knjigu dakle. A broj je već određen, to je D162. Je
20 li to onda sad zadnje Vaše pitanje, gospodine Karadžiću?

21 OPTUŽENI: Jeste. Molim 65ter, 6667.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. KARADŽIĆ: Moja teza je, gospodine generale, da kada su obe strane
2 poštovale primirje, primirje se održavalo. Kada je muslimanska strana imala
3 interes da se održava, primirje se održavalo. Sad Vas podsećam na situaciju u
4 vezi sa utakmicom koju ste Vi od mene tražili i koju sam ja podržao, jer je
5 Sarajevo bilo moj...moj klub, takođe. Pa bih ovde ovu rečenicu "Moreover":

6 "Osim toga, u našem je interesu dalja normalizacija života u Sarajevu..."

7 Gospodine generale, da li verujete i vidi... da li ste videli, kroz mnoge
8 dokumente, da je naša...naš interes bio normalizacija života u Sarajevu, ne samo
9 zbog 70.000 Srba, nego i zbog Muslimana? Ako nam ne verujete, a onda bar zbog
10 pritiska koje smo trpili, pošto se Sarajevo nalazilo na naslovnim stranama svih
11 medija.

12 O: Ja se slažem da je vaš strateški interes 1994. bio da se zaustave
13 borbe, da se postigne primirje, i da se, po Vašim riječima, prepusti onaj dio
14 teritorija na koji ste pristali da se prepusti.

15 P: Hvala Vam. Hvala Vam što ste došli i sreli se sa Odbranom i što ste
16 bili strpljivi u ovom unakrsnom ispitivanju.

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Prije nego što počnete, gospodo
18 Edgerton, suci imaju nekoliko pitanja za svjedoka.

19 Sudac Baird.

20 Ispituje Sudsko veće:

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA BAIRD: [simultani prevod] Gospodine generale, 6. oktobra - to je
2 u transkriptu na stranici 7333 - rekli ste da je ono što se dogodilo na Igmanu
3 zapravo bilo to da su snage bosanske Vlade pokrenule ofanzivu preko Igmana u
4 demilitariziranu zonu, odnosno preko demilitarizirane zone Igman, na srpske
5 položaje na drugoj strani, a NATO, koji je bio zadužen za provedbu
6 demilitarizacije toga područja, propustio je poduzeti išta protiv Vladinih
7 snaga. Unatoč činjenici da ste Vi uložili protest bosanskoj Vladi ako tako
8 nastave, oni su nastavili, i kada ste tražili NATO da poduzme nešto, NATO je to
9 odbio.

10 Da li biste Vi, gospodine generale, rekli da je to što je NATO odbio
11 poduzeti potaknulo bosansku Vladu da tako nastavi?

12 O: To je svakako moguće i to se i je dogodilo.

13 SUDIJA BAIRD: [simultani prevod] Dobro, hvala.

14 Na stranici 763 /sic/ stenograma, doktor Karadžić Vas je uputio na
15 izvještaj UN-a od 7.02.1994., u kojem piše, citat:

16 "Mediji su prenijeli izjavu generala Rosea, koji kaže da se ne zna tko
17 je pucao kada je projektil pogodio štand i promijenio putanju."

18 Pa Vas ja pitam, jeste li Vi tada možda znali više?

19 Onda Vas je pitao jeste li tada znali više nego sada, a Vaš odgovor je,
20 među ostalim, bio da je to, zapravo, bila Vaša glavna izjava štampi u vezi sa
21 granatiranjem tržnice. I onda ste rekli da je izvještaj bio nepotpun, zato što
22 ste rekli da nije se moglo konkretno kazati tko je ispalio tu minobacačku minu,
23 ali po Vašem mišljenju, da su vjerovatno to bili Srbi jer su oni tako nešto
24 učinili i dva dana prije.

25

26

27

28

29

30

1 Pa Vas sad molim, recite nam sljedeće. Jeste li Vi ikada kazali da je
2 granata pogodila, odnosno mina pogodila štandove, pa promijenila smjer kretanja?

3 O: Možda jesam, ali se ne sjećam da sam dao takvu izjavu. Ja sam,
4 svakako, bio izviješten od prvoga tima istražnog, koji je pošao na lice mjesta,
5 i možda sam se pozivao na to u izjavi za štampu ili, možda, u pisanoj izjavi.

6 SUDIJA BAIRD: [simultani prevod] I zadnje pitanje, generale. Neću Vas
7 dalje zadržavati. Na stranici 7367, u vezi s tim istim granatiranjem, doktor
8 Karadžić je rekao:

9 "Od prvoga trenutka pa dalje, srpska je strana jasno govorila da traži,
10 da zahtjeva istragu. "

11 Htjeli su imati adekvatan uvid u stvar i htjeli su sudjelovati u
12 istrazi, pa je pitao:

13 "Da li je srpskoj strani to bilo dopušteno?"

14 Vi ste odgovorili da:

15 "Tim koji je bio oformljen nije obuhvaćao srpsku stranu", te da se ne
16 sjećate zašto je to bilo tako. Drugi tim je sastavljen bio u Zagrebu, i to je
17 učinio gospodin Akashi. Zašto je donesena odluka da u timu ne bude predstavnik
18 bosanskih Srba, Vi to ne znate.

19 Gospodine generale, da li biste onda rekli da je od samoga početka taj
20 istražni tim, kako je bio formiran, patio od nedostatka ravnoteže?

21 O: Pa, ja mislim da je bio uravnotežen, zato što u njemu nisu bili ni
22 predstavnici bosanske Vlade, ni Srba, koliko se ja sjećam.

23 SUDIJA BAIRD: [simultani prevod] Dakle, nijedna strana nije bila
24 zastupljena?

25

26

27

28

29

30

1 O: Koliko se ja sjećam.

2 SUDIJA BAIRD: [simultani prevod] Hvala Vam najljepša.

3 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospođo Edgerton, izvolite?

4 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

5 Prije nego što počnem, samo dvije manje administrativne stvari:

6 zamijenili smo zemljopisnu kartu 65ter 13636 sa boljom verzijom i učitali u

7 elektronsku sudnicu, a jučer, na stranici zapisnika 7442, raspravljalo se o

8 prijevodu dokaznog predmeta D690 i prijevod službe za prijevode ovoga Suda je

9 sada učitani.

10 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

11 Gospodine Robinson?

12 G. ROBINSON: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Samo još jedna

13 administrativna stvar. Ja bih htio reći da ima nekoliko dokumenata koje nismo

14 uspjeli obraditi s generalom Roseom, a za koje ćemo tražiti usvajanje u spis,

15 tako da to ne bude nikome iznenađenje.

16 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

17 Dodatno ispituje gđa Edgerton:

18 [Gđa tužilac ispituje putem prevodioca]

19 P: Gospodine generale, vratimo se unatrag kroz iskaz kojega ste davali

20 zadnjih nekoliko dana. Ja bih se dotakla nečega što ste Vi spominjali u vezi sa

21 snajperskim djelovanjem. To je bilo u zapisniku, na stranici 7293, 25. redak, do

22 stranice 7294, 4. redak transkripta. Tamo Vam je doktor Karadžić postavio

23 pitanje u vezi s jednim razgovorom kojega ste vodili u zatvoru, a pitanje je

24 bilo:

25

26

27

28

29

30

1 "Vi ste potvrdili da UN nije mogao nedvojbeno i s preciznošću utvrditi
2 odakle je dolazila snajperska vatra, zato što nije provedena adekvatna istraga
3 koja bi to izvan svake sumnje mogla ustanoviti."

4 Vaš odgovor je bio:

5 "Tako je."

6 Ja bih htjela znati sljedeće: generale, vidite li Vi ikakvo proturječje
7 između toga što ste kazali i onoga što se nalazi u paragrafu 217 Vaše pisane
8 izjave, gdje se govori o ukupnoj odgovornosti za veći dio snajperskih incidenata
9 po civilnom stanovništvu Sarajeva?

10 O: Sektor Sarajevo bio je organ u kojem je bila francuska brigada, koja
11 je tamo na terenu, i oni su bili zaduženi za izvještavanje o snajperskom
12 djelovanju, kao i vojni promatrači UN-a, ali pokrivenost je bila jako slaba.
13 Najbolji način da se sazna kolika je razina snajperskog djelovanja bio je na
14 osnovi popisa stradalih, i to je bila osnova na kojoj je napravljena većina
15 izvještaja o snajperskom djelovanju, te je ustanovljeno da se radilo o
16 snajperskom djelovanju sa srpske strane na stranu koju je držala bosanska Vlada,
17 preko linije. I to je dojam koji je bio univerzalan, kojega su se svi držali.
18 Naravno, može se kazati da nismo znali kakav je popis stradalih s druge strane,
19 mada smo i tamo imali vojne promatrače, ali mislim da je općenito gledano da smo
20 bili u pravu.

21 P: Hvala. Sad ćemo se vratiti na temu Goražda, i na pitanje koje Vam je
22 postavljeno na početku dana.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Doktor Karadžić Vam je danas rekao da, u Vašoj knjizi na stranici 161., Vi
2 potvrđujete da bosanski Srbi nisu namjeravali zauzeti Goražde. Također Vam je
3 kazao danas, a to je na drugoj stranici u 12. do 15. retku, da nije bilo nikakve
4 namjere da se Goražde zauzme, te je rekao da je to potvrđeno tim razgovorom
5 kojega je Mladić zabilježio u svome dnevniku, rekavši: "Zauzeli smo više nego
6 što smo namjeravali, a cilj nam je bio da se onemoguće napadi iz Goražda."

7 Sjećate li se tog pitanja?

8 O: Da.

9 P: Kada ste pisali svoju knjigu, Vi niste imali pristupa jednome broju
10 dokumenata prije nego što ste ovamo došli svjedočiti, je li tako?

11 O: Da.

12 P: Prema tome, Vi niste imali podataka o bilo kakvim namjerama koje se
13 navodno nalaze u tim dokumentima?

14 O: Tako je.

15 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Pogledajmo dokument 65ter, 08224.

16 Hvala.

17 P: Generale, ovo je dokument Glavnoga štaba Vojske Republike Srpske,
18 Hercegovačkom korpusu i taktičkoj grupi Višegrad, od 12.04.1994. U njemu piše da
19 predsjednik smatra: "...da ćemo, počevši od sutra, 13. aprila popodne, imati
20 najviše tri dana da riješimo pitanje Goražda, poslije čega će, vjerojatno, doći
21 do potpisivanja prekida neprijateljstava." U zadnjem odlomku kaže da predsjednik
22 inzistira i naređuje da se predstojeće navedeno vrijeme maksimalno iskoristi i u
23 rejonu Goražda uradi što je moguće više u datim uslovima.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Mi ćemo prihvatiti ovaj dokument u spis,
2 ali sam se pitao koje je Vaše zadnje pitanje u ostatku dodatnog ispitivanja
3 /sic/. Ali prihvatit ćemo dokument.

4 SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet P1684.

5 GĐA EDGERTON: [simultani prevod]

6 P: U vezi s konvojima, stranica zapisnika 7434, 9. do 22. redak, doktor
7 Karadžić je rekao da glavni razlog kašnjenja konvoja su bili raznorazni
8 nesporazumi, a Vi ste odgovorili da je, zapravo, došlo do nepotrebnih
9 birokratskih začkoljica koje su bile upotrebljene protiv vođenja konvoja. I
10 postavljeno Vam je slično pitanje, dali ste nekoliko puta slične odgovore, je li
11 tako?

12 O: Da.

13 P: S tim u vezi, željela bih da se pokaže dokazni predmet 65ter 22978.

14 Generale, ovo je dokument pod naslovom *movsit*, odnosno izvještaj o
15 kretanju komande za BiH od 23. augusta 1994., u 23.59h.

16 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Molim Vas, malo smanjite dokument, tako
17 da general vidi cijelu prvu stranicu.

18 P: Jeste li Vi vidali ovakve dokumente ranije, odnosno za vrijeme Vašega
19 rada u UNPROFOR-u?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja sam, svakako, dobivao ovakve dokumente kada bi dolazilo do blokada
2 konvoja i kad se o tome razgovaralo, i mi smo razrađivali politiku kako to
3 riješiti.

4 P: Možda bih Vam mogla postaviti ovo pitanje: sjećate li se Vi tko je
5 sastavljao ove dokumente?

6 O: Pa, ovaj dokument je vjerojatno nastao uslijed grupe informacija koje
7 su dolazili od UNHCR-a i vojnih komandi, i vjerojatno ga je sastavljao načelnik
8 štaba komande za BiH.

9 P: Pogledajmo sada odmah zadnju stranicu ovoga dokumenta, sedmu
10 stranicu. Točka 7 kaže, ima naslov: "Sažetak zahtjeva za konvoje, za dan 24.
11 august 1994." Pa se pitam, da li u podtočci "D" se navode odbijanja konvoja koja
12 je dao štab vojske bosanskih Srba?

13 O: Te se primjedbe podudaraju. To su, dakle, te birokratske zapreke koje
14 su nam nametane.

15 P: Hvala.

16 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Molim da se ovaj dokument usvoji u
17 spis.

18 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

19 SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet P1685.

20 GĐA EDGERTON: [simultani prevod]

21 P: Na stranici zapisnika 7457, 18. redak, do 7459, prvi redak, upućeni
22 ste na pismo doktora Karadžića gospodinu Akashiju, od 23.03.1994., a koje se
23 bavi temom tuzlanskoga aerodroma.

24

25

26

27

28

29

30

1 U ovome dokumentu, doktor Karadžić Vam je iznio tvrdnju da se bosanski Srbi
2 nikada nisu protivili humanitarnoj pomoći, čak kada je bilo situacija da su bili
3 izloženi opasnosti. Pitanje je bilo jesu li njihovi strahovi bili utemeljeni, a
4 Vaš odgovor bio je da je takav bio stav teoretski, no u praksi je srpska strana
5 blokirala najveći broj konvoja. Sjećate li se?

6 O: Da, sjećam se da sam iznio tu primjedbu.

7 P: Imate li Vi ikakvo gledište o tome jesu li te restrikcije konvoja
8 bile zasnovane na sigurnosnim problemima i da li je to bilo opravdano od
9 bosanskih Srba?

10 O: Katkada da ali, općenito govoreći, konvoji su bili blokirani zbog
11 drugih razloga, strateških razloga, bilo da se izvrši pritisak na bosansku Vladu
12 ili na snage Ujedinjenih naroda.

13 P: Po Vašem znanju, da li je ovaj Vaš stav bio nešto što su dijelili i
14 drugi službenici UN-a s kojima ste radili?

15 O: To je bilo gledište svih.

16 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Molim sada 65ter, dokument 22981 s tim
17 u vezi.

18 Hvala.

19 P: Ovdje, generale, imamo pismo gospodina Akashija doktoru Karadžiću, od
20 30.07.1994., gdje se, između ostaloga, izvještava o konfiskaciji vreća za
21 spavanje, ljepljiva za popravak cipela, te štete koja je nastala na 500 vreća
22 pšenice, te kaže da ne može prihvatiti objašnjenje da je to bilo potrebno zbog
23 sigurnosnih razloga. Pogledajte dokument i recite nam kada ga pročitate do
24 kraja.

25

26

27

28

29

30

1 O: Pročitao sam.

2 P: Kad ste rekli da su i kolege iz UN-a također imali ovakvo mišljenje,
3 recite nam je li ovo primjer za jednu od takvih situacija.

4 O: Pa to je bilo tipično što se događalo, i događalo se cijelo vrijeme.

5 P: Hvala.

6 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Zamolila bih da se ovaj dokument usvoji
7 kao sljedeći dokazni predmet Optužbe.

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

9 SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet P1686.

10 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Hvala.

11 P: Jučer na stranici zapisnika 7455, 3. do 20. redak, dr. Karadžić Vam
12 je pokazao dokument, za kojega je rekao da je napisan ambasadoru, odnosno
13 gospodinu Akashiju dan nakon što ste Vi preuzeli svoje dužnosti. On je citirao
14 dio iz toga dokumenta. To je bilo jedno pismo u kojem se govori o sastanku s
15 (redigovano), neposredno prije Vašeg dolaska na teren, gdje je ponudio
16 proširenje kopnenoga koridora za protok humanitarne pomoći iz Beograda do Tuzle,
17 te je pitao da li biste se Vi složili da je to bila pravična humanitarna ponuda,
18 i Vi ste se složili. Sjećate se?

19 O: Da.

20 P: Ja bih to pismo stavila u kontekst, a da bih to učinila, trebaju mi,
21 zapravo, i bilješke sa tog sastanka. Međutim, zbog (redigovano)
22 (redigovano), molit ću privatnu sjednicu.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.
2 Privatnu sjednicu, molim.
3 [Poluzatvorena sednica]
4 (redigovano)
5 (redigovano)
6 (redigovano)
7 (redigovano)
8 (redigovano)
9 (redigovano)
10 (redigovano)
11 (redigovano)
12 (redigovano)
13 (redigovano)
14 (redigovano)
15 (redigovano)
16 (redigovano)
17 (redigovano)
18 (redigovano)
19 (redigovano)
20 (redigovano)
21 (redigovano)
22 (redigovano)
23 (redigovano)
24 (redigovano)
25
26
27
28
29
30

petak, 08.10.2010.

Predmet br. IT-95-5/18-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 (redigovano)
2 (redigovano)
3 (redigovano)
4 (redigovano)
5 (redigovano)
6 (redigovano)
7 (redigovano)
8 (redigovano)
9 (redigovano)
10 (redigovano)
11 (redigovano)
12 (redigovano)
13 (redigovano)
14 (redigovano)
15 (redigovano)
16 (redigovano)

17 [Otvorena sednica]

18 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Sjednica je otvorena za javnost.

19 GĐA EDGERTON: [simultani prevod]

20 P: Na stranici - opet sam učinila ono s brojevima - ja mislim da je
21 7562, 24. redak, do stranice 7564, 5. redak, doktor Karadžić Vam je pokazao
22 kopiju pisma kojega je napisao gospodinu Akashiju 24.06.1992., odgovarajući na
23 pismo gospodina Akashija od prethodnog dana. U tome pismu doktor Karadžić kaže
24 da:

25

26

27

28

29

30

1 "Snage UNPROFOR-a malo poštuju dogovorenu proceduru za, na primjer,
2 neprijavljenu robu i opremu, te da se neprihvatljivo ponašaju kao da su
3 okupacijska vojska.", te traži od gospodina Akashija da se posluži svojim
4 utjecajem kako bi se promijenilo postupanje UN-a. Vidite li, sjećate li se tog
5 dokumenta?

6 O: Da.

7 P: Sad bih Vam pokazala pismo gospodina Akashija doktoru Karadžiću, od
8 23. juna 1994.; 65ter broj ovoga dokumenta je 22976.

9 Kako bismo Vam dalje osvježili sjećanje u pogledu Vašeg prethodnog
10 dokaza, Vi ste rekli da ste vidjeli dokument da se ne biste složili s time - da
11 bi učinio tako i Akashi - zato što nikada nije se dogodilo da su Ujedinjeni
12 narodi omogućavali da bilo koja strana koristi njihove položaje da bi vodili
13 rat.

14 Dakle, sada vidite pismo gospodina Akashija. Molim Vas, pogledajte
15 konkretno posebno zadnji odlomak ovoga dokumenta. Recite nam kada pogledate
16 cijeli dokument.

17 O: Pročitao sam, da.

18 P: U ovom zadnjem odlomku se navode neprihvatljiva odgađanja koja se
19 nameću na kretanja konvoja UN-a i na restrikcije onih dana kada se konvoji
20 kreću. Da li je dokument koji Vam je pokazao doktor Karadžić na bilo koji način
21 obrađivao zabrinutost, u vezi sa slobodom kretanja, gospodina Akashija?

22 O: Ne.

23 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Sada bih predložila ovo kao sljedeći
24 dokazni predmet Optužbe.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

2 SEKRETAR: [simultani prevod] P1688.

3 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Koliko još Vam treba, gospođo Edgerton?

4 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Pa, mogla bih probati za pet minuta ili
5 manje. Nastojat ću to brzo riješiti.

6 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Morat ćemo završiti prije 19.05h. Dakle,
7 dajte sve od sebe.

8 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Hvala.

9 P: Na stranici 7490, doktor Karadžić Vam je pokazao pismo koje je
10 napisao gospodinu Akashiju, u kojem odgovara na pismo gdje spominje da je rekao
11 da je gospodin Akashi spomenuo neke dijelove njegova govora izvan konteksta. Ja
12 bih Vam pokazala izvadak koji je naveo gospodina Akashija da uputi pismo doktoru
13 Karadžiću. To je dokument 65ter, pismo gospodina Akashija Viktoru Andreevu, a
14 broj 65ter 10707.

15 GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Drugu stranicu, molim Vas.

16 P: U ovom pismu priložena je izjava, odnosno, priložen je izvadak govora
17 doktora Karadžića, na koji se skreće pažnja gospodinu Akashiju. Tu piše, između
18 ostalog, sljedeće - ako pogledate drugi umetnuti paragraf, vidjet ćete da tamo
19 piše:

20 "Nitko na svijetu nije očekivao niti protestirao protiv ekonomskih
21 sankcija koje je Jugoslavija nametnula Republici Srpskoj. Prema tome, mi ćemo
22 nametnuti sankcije Muslimanima, tako teške da ni ptica neće moći proći. Ove će
23 sankcije trajati sve dok svijet ne primora Jugoslaviju da ukine sankcije
24 Republici Srpskoj."

25

26

27

28

29

30

1   Moje pitanje glasi: U smislu slobode kretanja, u to vrijeme - dakle, u
2 septembru 1994., pa do kraja Vašega službovanja - jeste li vidjeli ikakvu
3 manifestaciju, ikakvo pokazivanje pojačane kontrole na terenu?

4   O: Pa, situacija se jako pogoršala u jesen 1994.

5   GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Molim da ovo bude sljedeći dokazni
6 predmet, časni Sude.

7   SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

8   SEKRETAR: [simultani prevod] P1689.

9   GĐA EDGERTON: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam završila sa
10 pitanjima.

11   G. TIGER: [simultani prevod] Časni Sude, znam koliko je sati, ali samo
12 sam htio tražiti da se izbriše jedan dio iz zapisnika. Ja znam da se to može
13 napraviti kada se završi, ili na privatnoj sjednici.

14   SUDIJA KWON: [simultani prevod] Mislim da to možemo riješiti izvan
15 sudnice.

16   Gospodine Karadžiću, moramo završiti za danas. Vi možete svoje argumente
17 iznijeti u ponedjeljak.

18   OPTUŽENI: Samo sam jedno pitanje hteo generalu, kratko, vrlo kratko.

19   SUDIJA KWON: [simultani prevod] U vezi s dokumentom?

20   OPTUŽENI: U vezi sa onim dokumentom, povodom onog dokumenta.

21   SUDIJA KWON: [simultani prevod] U vezi s Vašom efektivnom kontrolom?

22   OPTUŽENI: Da.

23   SUDIJA KWON: [simultani prevod] Onda ćemo Vam dopustiti jedno pitanje.
24 Kratko, molim.

25

26

27

28

29

30

